

ek

gy az Önök szerkesztésének irányítása körüli komolytálalám, kijelentettedésben a legteljesebbmagatartást kívánokajánlatomra szolgálhatzédos tereben összehathatták és továbbgetést az ilyen esetekanságokkal.

Dr Aurel Buteanu
ebben közöljük a fentmagunk is hangsúlysításunkban, hogy aésről szóló tudósítáButeanu dr-tól ered.

adalmi

az uccai harcok

3. (Rador.) Késő délia kormány erélyeslázádok ellen. Közétteljesen leverték, hahég ellenállást fejtenakA munkások felvettékA forradalmár párt lefojtatásáról, mert aezetett sztrájk-mozgaett.

Kettős műsor:
INTERVARI BAL.
Ha Horn, Halmay.

bestia

a siri

ézkedések meg-tárgyalni

kedés azért van, hogyrend legyen.
is csend van.

beszélnek, eszembeadás siri és még névital események után

eszembe jut a 16.00007-ben löttek agyon.

Rumba! felkiáltással

k a pártokat, hogyrdésében egyezzenek.

szemben folyik, majdmelkednek szólásra.

ESZTŐI
ETEK

veskedjenek kérdéseivel és lehetőleg gépeni.

és Lapkiadó R. T.
Baron L. Pop 10.
9-77.

URAT

Taxa postális
piátsite is num.
No. 224715/928.

Djstzer 2., I. em.

Di Rámásetter Róbert

BUDAPEST

ZSIDÓ POLITIKAI NAPLAP

Ára 5 lej

Bérmontetien
koveletet nem
fogadunk el.

— Kéziratok
megőrzését és visszahűdését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marban
Ernö. Felelős szerkesztő János
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Háb-
szegi Ernő, Strada Matei 194 A.

Péntek, 1935. marcius 15.

5695. EV. | XVIII. ÉVF.
W'ADAR 10. | 61. SZÁM.

A régi nemzeti pártot akarja fel- támasztani Vaida Sándor

A nemzeti parasztpártja jövő héten dönt a párt sorsáról
Harc a Patria tulajdonjogáért

Cluj, március 14. (Az Uj Kelet tud.) A Patria tulajdonjogának kérdése még nem tisztázódott és így tegnapi is a lapnak két kiadása jelent meg Clujon. Az egyik a vaidista-csoport politikáját hirdeti napról-napra élesebb hangon, a másik a nemzeti parasztpárt központi direktíváinak értelmében dolgozik, dr. Buteanu Aurel irányítása mellett. A vaidista Patria-t a nemzeti parasztpárt Regina Mária uccai helyiségben szerkesztik és a párt tulajdonát képező nyomdában állítják elő. Ugy a ház, mint a nyomda részvénnyel bír a párt cluj-i maniuista vezetőinek kezében van, akik a párttal szembeni lojalitásukból nem gyakorolták ebből fakadó jogaikat mindaddig, amíg a Patria a párt hivatalos lapja volt. Most azonban a maniuista vezetők tiltakoznak az ellen, hogy a lap jelenlegi formájában és irányzatában megjelenjék és megtették a törvényes lépéseket, úgy a székház, mint a nyomda birtokbavétele irányában.

Jogi benyodalmak özöne a két Patria miatt

Buteanu dr-t, a lap kiadóhivatali személyzete, valamint két munkatársa: Virgil Dalea és Gh. Giurgiu követték. A szerkesztőség többi tagjai 48 óras tétovázás után egyelőre úgy határoztak, hogy a vaidista Patria szolgálatában maradnak. A két lap kölcsönösen magának vindikálja a jogot a beérkező előfizetések és hirdetési illetékek inkasszáására, valamint a lapposta átvételére. Hasonlóképpen magának vindikálja mindkét lap a vasuton való szállítátnak a jogát, amelyet az eredeti Patria kiadóhivatala hosszú időre előre megváltott. Ebből természetesen a jogi komplikációknak egész sorozata keletkezik, amelyeknek elintézése még sokáig fogja az igazságszolgáltatási fórumokat foglalkoztatni.

A vaidista Patria mai számában tiltakozik a kontra Patria megjelenése ellen, éles szavakat használva Buteanu dr.-ral szemben. „Egy ilyen gyáva árulás után — írja a lap — a nevezett egyén magatartása nem érdekel bennünket. Teljes energiánkkal meg kell hogy belyegezzük azonban ezt az aljas akciót, felhívva olvasóink figyelmét arra, hogy Buteanu Patria-jának az ellopott néven kívül semmi köze sincs lapunkhoz.”

Mit ír a „vaidista” Patria?

A lap egyébként „Erdély köteleessége” cím alatt vezércikkben foglalkozik a párton belül történt eseményekkel. A cikk szerzője Agarbiceanu lelkész, a neves román író, a 16-ik évében lépő Patria első főszerkesztője. Agarbiceanu felháborodását fejezi ki a pártvezetőség eljárása fölött, amely ilyen pofont mert mérni Vaida Sándor és vele együtt az egész román nép arcára. A történetekkel szemben Erdély egyetlen választ adhat: nincs olyan alapszabályszerű fórum, amely Vaidát megfoszthatná a pártvezetéstől, amíg ez nemzeti parasztpártnak nevezi magát. A kihangsúlyozottabban nemzeti irányzatnak, amelyet Vaida Sándor a pártprogramba akart iktatni, nem lesz áruhája Erdélyben. Ma a nyílt jel-szavak idejét éljük. A nemzeti parasztpártnak tudnia kell, hogy Romániában csak a nemzeti demokrácia győzhet, csak az teremthet Romániából egy új országot. Szerdán este a Regina Maria uccai klub-helyiségben gyűlésre ültek össze a cluj-i vai-

disták, hogy — a Patria szerint — tiltakozzának a „török metódusok ellen, amelyeket a pártvezetőségbe oly nagy egykedvűséggel vezetett be a szelid, de hazug topoioveni tanító Ion Mihaleho”. A gyűlés első szónoka dr. Fersigan Romulus kifejté, hogy az erdélyiek ellen nagy erkölcsi merénylet készül, de ezuttal is meg fogunk szabadulni a csapdából, amelyeket a farkasok (lupii; célzás Lupura) és örmények állítanak fel. Ezután a numerus valahicussal fontoságáról beszél és kéri az Istent, adjon erőt Vaida Sándornak, hogy művét be tudja fejezni.

A következő szónok Tuffli Richard volt cluj-i alpolgármester ugyancsak az idegenek ellen beszél „akik uralkodni akarnak rajtunk, mintha az övék volna az ország”. Végül tisztá moldovai akcentussal védelmébe veszi Erdélyt a pártvezetőség részéről ért sérelmekkel szemben. Dr. Hariton Moldovan, a Che-

marea Romanilor című lap főszerkesztője, a Patria szerkesztőségében történetekről beszélve kijelenti, hogy azok az urak, akik a legkülönbözőbb emlékből táplálkoztak, nem akarták megtenni kötelességüket, mire kidobták őket, mint utolsó cselédeket. Vaida Sándor arányosságot akar. Ha az országot 85 százalékban románok lakják, úgy a kinevezések is ebben az arányban történjenek. A fennmaradó 15 százalékért pedig verkedjenek a magyarok, zsidók, szászok, görögök, stb. Man lelkész szerint az idegenek dinamitot helyeztek az ország alá és most akarják meggyújtani a gyutacsot.

Végül Emil Hatiegan professzor, a nemzeti parasztpárt cluj-megyei szervezetének elnöke szólalt fel. Buteanust Judásnak nevezi, aki egy marék ezüstért elárulta azokat, akik vele jót tettek.

Vaida új pártot szervez?

Abból a hangból ítélve, amelyet a vaidista Patria a pártvezetőséggel szemben megüt, Vaida Sándor végleg megszakítottnak tekint a viszonyt közte és a nemzeti parasztpárt között. Ennek ellenére is egyelőre a párthoz tartoznak, jelenti ki magát és új pártot csak abban az esetben fog alakítani, ha a nemzeti parasztpárt vezetősége eredeti szándékai ellenére is kényszerülne ki-zárású határozatot hozni vele szemben. Vaida már erre az eshetőségre is felkészült és azonnal új pártot teremteni a régi nemzeti pártot, megszervezve azt az összes országrészekben.

Buteanu dr reflektál Hatiegan Emil levelére

Cluj, március 13. Hatiegan Emil professzornak az Uj Keletben megjelent levelére válaszolva, Buteanu Aurel dr a Patria főszerkesztője, a következő sorok közlésére kért fel bennünket:

Kollega ur!

Nb. lapjából tudomást szereztem Hatieganu Emil volt miniszter ur leveléről. Ebből a levélből tudomásul vettem azt is, hogy Hatieganu Emil ur nem antiszemita és szókáromhoz híven, mely szerint nem vonom kétségbe senkinek szavahihetőségét, hajlandó vagyok hinni is ebben az állításban és ezt önöknek is tudomására hozom. Arra azonban, hogy miként egyeztethető össze Hatieganu urnak a levélben közölt állítása az a beszédével, amelyet az egyik ideiglenes jelleggel Clujon megjelenő román lapban közöl espedig, hogy az általa képviselt politikai csoport politikai hitvallása a „harc a tolvajok, zsidók, pogányok, bulgárok, örmények és egyéb söpredékek ellen, akik körünkben élnek” — nem az én feladatom válaszolni.

Ami pedig az idézőjelbe tett „demokrata kvalitásaimat” illeti, azok senkinek sem vállalhatnak szegyenére, legkevésbé akkor, ha

Hatieganu Emil ur, ugyanebben a lapban nem átalja ugyanezeket az elveket is magárává tenni, a fentidézett program bejelentésével egyidőben.

Hogy drámai volt-e a beszélgetés, ami a párt klubhelyiségében hétfőn délután lejátszódtó igazán relatív dolog és egyéni fel-fogás kérdése. En azt hiszem, hogy az ön munkatársa nem tévedett, amikor azt írta, hogy drámai volt az elhatározásom pillanata, amikor egyrészt a Vaida Voevod Sándor iránt táplált érzelmeim és másrészt a világnézetem ütköztek össze bennem. Abban az esetben, ha ezt nem tekintí drámainak, úgy a tudományos akadémiáé a feladat, hogy professzor ur számára a dráma fogalmának értelmét megváltoztassa.

Mégegyszer kijelentem, hogy ebben a kérdésben nem akarok vitába szállni sem sértésekkel, sem sértegetésekkel, sem pedig a szenvedélyeket tulfutó egyénekkel.

Fogadja Kollega Ur nagyrabecsülésem kifejezését és vagyok hive:

Dr Aurel Buteanu

Buteanu dr. fenti levele többek között Hatieganu Emilnek a vaidista Patriában közölt beszéde egyik passzusára céloz. Ezzel kapcsolatban szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy a volt miniszter közvetlen környezetéből származó információink szerint, Hatieganu Emil a Patriában közölt zsidókra vonatkozó kijelentést nem tette meg, hanem beszédének ezt a részét a Patria tévesen adta vissza.

Mindenestre nagyon hasznos volna, ha Hatieganu Emil módot találna arra, hogy a kisebbségi közvélemény világosan megismerje ebben a kérdésben vallott álláspontját, elejét véve ezzel annak, hogy hasonló közvélemények a jövőben hiteltre találjanak.

A nemzeti parasztpárt habozik

Bucuresti, március 14. A nemzeti parasztpárt vezetősége ma délután 2 órakor befejezte az erdélyi helyzetet illető tanácskozását. Az egyes megyék számára külön határozatokat hoztak és úgy döntöttek, hogy a megyei szervezetek elnökeit a központ képviselőivel helyettesítik.

Máskülönbben nem lehet azt mondani, hogy a helyzet teljesen tisztázott a nemzeti parasztpártban. A mai ülésen sem vettek részt a vaidistáknak tekintett pártvezetőségi ta-

gok. Közleményt lehetséges, hogy még a mai nap folyamán kiadnak. Az ülés után Mihaleho kijelentette, hogy a pártvezetőség újból összeül a jövő hét folyamán. A halasztást annak tulajdonítják, hogy a vezetőség nem akarja siettetni a dolgok menetét, azt remélve, hogy a Mihalechohoz intézett levél aláírói nem mind fogják Vaidát követni, ha ő véglegesen szakítana a nemzeti parasztpárttal.

VILAG TUREK

Maimonidesz kora

A világ zsidósága és egész Spanyolország szellemisége Maimonidesz nyolcszáz éves jubileumát ünnepli ezekben a napokban. Maimonidesz korának korszakalkotó forradalmi jelensége volt, körülötte nagy viharzások tomboltak, amelyek halála után sem csillapultak le. A konzervatív és haladó eszméiségnak kemény hajvivása volt ez, amely természetesen a Maimonideszi gondolatok győzelmével végződött, mert hiszen az ő lelkisége állott a haladás vonalán.

Felmerül a kérdés, milyen volt a zsidó szellemiség Maimonidesz előtt? Spanyolországban a kelet és nyugat pontján a 8-ik század óta morok, keresztények és zsidók laktak együtt különböző népiségben és vallásban. E három nép kultúrája egyszerű szemben állott egymással, mások egymást áthatotta. Az arab és zsidó tradíciók úgy tudják, hogy a zsidók már az első templom elpusztítása idején, tehát 586-ban a rendes időszámítás előtt, le voltak települve az Ibériai félszigeten. Azt mondják, hogy Toledo, Lucena, Escalona, Maqueda és más községek voltak azok, ahol az első zsidó kolónisták éltek. A zsidók községeibe tömörülve építették hagyományaikat.

A tizedik században III. Abdurahman alatt az arab kalifátus az egész világ felé a civilizáció képét mutatta. A zsidók közül kitűnt akkor Chasdai ibn Schaprut orvos és miniszter, aki egyuttal nagy jötevője volt a zsidó közületeknek. Tőle származtatják az autonóm zsidó szervezetek keletkezését, ő volt az, aki a zsidó között terjesztette a tudományokat, természetesen primitív eszközökkel. Mégis az ő idejében fejlődött a zsidó arab poézis egyik igen jelentős fokára. A zsidó-hellén kultúra óta ilyen szellemi fellendülést még nem tapasztaltak a zsidó közösségekben. A zsidók a héber mellett arabul is beszéltek, szellemi termékeik pedig főképpen ezen a nyelven jelentek meg. Amit filozófiában, természettudományokban és orvosi ismeretekben termeltek, az kizárólag arab nyelven jelent meg. Egy másik miniszter: Samuel ha Nagid, aki Granadában állott az udvar szolgálatában és korának egyik legnagyobb költője volt, nemcsak vallási témákat, hanem világi motívumokat is dolgozott fel. Életében és később az arab zsidó reneszánsz legkiválóbb alkotásai teremtődtek meg.

A tizenegyedik század legzenialisabb poétája Balomo ibn Gabiról volt, aki számos lírai költeményt írt, főleg nemzeti és vallási tartalmú, gyönyörű himnuszokat és ezért már életében a „stilus lovagja és a vers mestere” jelzőket kapta. De filozófus is volt, aki „Mekor Chaim” (Az élet forrása) című könyvében hatalmas befolyást gyakorolt a középkor keresztény teológusaira is, Latinra lefordított könyve (Fons vitae) a filozófiai történelem egyik kimagasló alkotása.

Gabiról kortársa: Bachja ibn Pakuda Saragossában élt és neki köszönhetjük az 1040-ben kiadott és rendkívül népszerűvé lett könyvet, a „Chowot ha Lewawot” (Szívek parancsa), amelyben a zsidó erkölcs parancsait alapozza meg filozófikus módszerekkel. A könyvnek egészen szokatlan nagy sikere volt, a jesivákon még ma is minden talmudi előadás előtt néhány oldalt olvasnak belőle, hogy a fiataliságot a zsidó erkölcsökben megzilárdítsák.

A talmudi tanulmányok tekintetében Spanyolország Maimonidesz előtt jelentékeny nivót ért el. Cordovában, Gradadában, Lucenában, Sevilában nagy talmudtudósok működtek, mint Isak ibn Giat, Ibn al Balia, Isak Alfazi, a híres „Rif”,

akinek kompendiuma még ma is döntő fontosságú a talmudismerők számára.

A zsidó galut egyetlen korszakában sem teremtettek annyi szellemi értéket, mint a tizenkettedik században Spanyolországban. Mose Ibn Ezra írta klasszikus biblia-kommentárját, amelyet telítve van éles kritikai szellemmel, amelyet szöfukar, de módfelejt kifejező. Asztronómiai, matematikai, grammatikai műveket írt, továbbá művészi epigrammákat, szellemes talányokat, korának legdivatosabb költészeti formáit. Ibn Ezra nagy szabadság utáni vágyakozásában köbor életet élt. Műveiből azonban kiderül, hogy ennek a bizonytalan életnek az alján lelki meghasonlások rejtőztek. Nyilván annak a kornak kritikai szelleme volt az, amely ebben a tudásban és művészetben olyan magas fokon nyilvánult meg.

A héber költészet Jehuda Haléviben talált legmagasabb képviselőjére. A költő Toledoból származott és éppolyan mesterről módon énekelte meg a szerelmet, a bört, a barátságot, mint a vallás magasztos érzelmeit. A természetéről írott képei és rajzai utólráhetetlenek. Telítve vannak erővel és bensőséggel. A Cion felé vágyakozó Jehuda Haléviben a zsidó nép évezredes sóvárgása jut kifejezésre. Nemzeti elégtéi a legszebbek, amiket eddig a világirodalom eddig felmutathat. A költő ellenállhatatlan vágyát követve el is hagyta a szép Spanyolországot és nem törődve a veszéllyel, elment Palesztinába. Ez 1140 körül volt, amikor Erec Jiszráél a kereszties hadak tartották megszállva. A történelem eddig nem tudta kideríteni, vajjon eljutott-e az ígért országába, vagy valahol utközben halt-e meg. A monda szerint akkor, amikor elérte Jeruzsálem kapuit, egy szaracén paripája letaposta. Juda Halévi művei halhatatlanságot biztosítottak a költőnek. Több mint háromszáz „pijút“-ját ismerjük, amelyeket a zsidó imarendbe vettek fel.

Igazi szellemi nagysága azonban vallásfilozófiájában mutatkozik. Megírta „Kazár“ könyvét, amely „a megalázott hitválas védelme és igazolása“. Ebben a könyvben a költő a zsidóság alapvető tanításait taglalja és arra az eredményre jut, hogy mindig, ami zsidó erkölcs, kell hogy egyuttal egyetemes emberi erkölcs is legyen. A könyv bevezetőjében a kazár királynak a „mózesi hitre való megtérését“ mondja el. Egyben azt is, hogy a király milyen lelki felszabadulást érzett a zsidó vallás tanainak alapos megismerése után.

Ebben az eszmekörben nevelkedett Mose bar Maimon, a nagy Maimonidesz, aki az arab tudományt, a zsidó erkölcsöt és lelkesítést és a megismerésűlt görög filozófiát foglalta össze magasabb egységre.

Április 28-án III. Össze az Aviva-Barisszia ezévi konferenciája

Cluj, március 13. A Hitachduth Aviva Barisszia elnöksége tegnapi ülésén elhatározta, hogy április 28, 29, 30-án, illetve május 1-én tartja meg ez évi Jom Habichduthját, a szervezet országrészi konferenciáját. A négy napra kontemplált konferencia hivatott végleges programba önteni a szervezet chaluci nevelő munkájának és galuti cionista tevékenységének az utóbbi években lesziirt tapasztalatait. Az Aviva-Barisszia csoportokon kívül a Haboné ifjúsági chalucnevelő mozgalom és a Barisszia zakéntestülete is résztvesz a konferencián, mely főleg a közös feladatok jegyében fog lezajlani. A konferencia helyét még nem állapították meg véglegesen, előreláthatólag Déva, vagy Alba-Iulia mellett fog dönteni a szervezet vezetősége. A konferenciát általános szervezeti ankét vezeti be, melynek során a szervezet alapvető feladatai és centrális kérdései kerülnek előzetes megvitatás alá az egyes csoportok vezetői és tagjai részéről. Az A. B. konferenciája az erdélyi cionista ifjúsági mozgalom impozáns megnyilatkozása lesz és a négy napos tárgyalásokat az egész erdélyi cionizmus érdeklődése előzi meg. A konferencián az erdélyi cionista közélet számos vezető egyénisége és több palesztinai delegátus is részt fog venni.

HIDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HEDSSEN AZ ÚJ ENLEPPEN

Az alexandriai főrabbi kerül a római rabbiszékbe

Négy nagy hitközreg áll rabbi nélkül Olaszországban

Róma, március 14. A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint dr. Angelio Sacerdoti, a napokban elhunyt római főrabbi helyét David Prato alexandriai főrabbi fogja átvenni. D. Prato néhány évvel ezelőtt került Alexandriába és ezelőtt az olaszországi zsidóság életében játszott jelentős szerepet és egyik uttörője volt az olaszországi cionista mozgalomnak. Bár hivatalos részről nem erősítették meg ezt a verziót, az olaszországi zsidó közvélemény biztosra veszi, hogy D. Pratót hívják meg a római rabbiszékbe és ő kerül az olasz-

országi rabbanács elnöki székébe is. Sacerdoti főrabbi halálával még akutabba vált az olaszországi rabbiaváltság. Négy nagy zsidó hitközreg áll ma Olaszországban rabbi nélkül: Róma 12.000, Genua 6000, Florenz 3500 és Pádua több mint 1000 zsidó lélekkel. Ezenkívül több kisközségnek, mint: Vercelli és Reggic, sincs rabbi. Kevés kvalifikált rabbi van Olaszországban, viszont az olaszországi hitközregnek nem akarnak külföldről rabbihoz hoztatni, nyilván azért is, mert ezt a hatóságok sem látják szívesen.

Apénzügyöröket is az adóinkasszalás frontjára osztotta be a pénzügy-minisztérium

Kevesebbet fognak használni így az államnak, mintha eredeti munkakörükben tartanák őket

Cluj, március 13. (Az Uj Kelet tud.) Az adóbehajtások megszorgoztatása olyan apparátus igénybevételére kényszerítette a pénzügyminisztériumot, hogy a pénzügyi gárdát, amelyet két évvel ezelőtt a nemzeti parasztpárti kormány szervezett meg, az adóbehajtások céljára a pénzügyigazgatóságok rendelkezésére bocsátotta. Nem mintha eddigi végrehajtó-gárda nem bizonyult volna elegendőnek, hanem mert az adózók megijesztésére ezek a militarista szellemben nevelkedett pénzügyörök nagyon alkalmasok. Így kerültek a pénzügyi dobosi mellé ezek az egyenruhások is, akiknek eddigi szerepe a közvetett adók és illetékek inkasszójának ellenőrzése volt.

A román pénzügyi gárda nagyon kicsi. Mindössze 500 emberből áll az egész és az ország területén rendkívül sok munkája van. Alább közöljük a pénzügyi gárda ellenőrzése alá tartozó vállalatok kimutatását:

- 67 petróleumgyár, 32 gazolinggyár, 20 tranzitraktár, 600 árutraktár, 200 mesterséges olajgyár. Az összes cukorgyárak. Ásványvizetek. Paprika és egyéb fűszerfeldolgozó üzemek. 248 szeszgyár. 43 sörgyár. 9 pezsgógyár, 170 likör, rum és konyak-

- gyár. 58 ecetgyár. 60 parfóm és illatszergyár. 185 pálinkafinomító. 60 ezer engedélyezett kislüst, 12.000 városi italmérsi engedély. 15 ezer falusi italmérsi engedély. 5000 korlátozott italmérsi engedély városokban. 1000 korlátozott italmérsi engedély városokban. 200 ezer bortermelő.

Ezek szerint a pénzügyi gárdának olyan hatalmas kontrollszerepe van, ami indokoltá tenné, hogy taglétszámát megsokszorozzák. Magyarországon egyharmad annyi munkakörrel 3000 pénzügyör van szervezve. A román pénzügyi gárda szerepével eddig meg voltak elégedve a pénzügyminisztériumban, mert közreműködésével a közvetett állami jövedelmek jelentékeny mértékben emelkedtek.

A mostani adóinkasszalási roham, melynek következtében a pénzügyörök cluji épületeinek pincéjében is fel vannak halmozva az adóárverésükre elcipelt tárgyak, azt a szervezetet elvonják a kontrolltól. Egyes szakértői körökben helytelennek tartják a kormányt ezt az intézkedést, mert amit a pénzügyörök használnak az inkasszónak az új beosztásban, hiányuk éppen annyira fog érződni a közvetett jövedelmek ellenőrzésénél.

Egy hónaptól két évig terjedő börtönbüntetéssel sújtják a házasságtörőt és büntársát

Elkészült a házasságtörés büntetéséről szóló törvényszakasz tervezete. A törvény bünteti ugyan a házasságtörést, de nem akarja, hogy a szakasz alapján zsarolni lehessen

Bucuresti, március 14. Jelentettük már lapunkban, hogy az új büntetőtörvény tervezete egy metropolita, mint a katolikus érsek óhajára, de ezenfelül az igazságügyminiszter intencióinak is megfelelően beiktatta szakaszát közé a házasságtörés büncselekményét és annak büntetését.

Ma a világ minden kulturnemzetének törvénykönyve bünteti a házasságtörést, kivétel csupán a szovjet büntetőtörvénykönyve, mely a házasságtörés büncselekményét nem ismeri. A törvényszakasz szövegezését igen sok vita előzte meg, a törvényelőkészítő bizottság és a hozzászóló jogtudósok ugyanis szakítani akartak az eddigi rendszerekkel és szabályozással, melyek ismerték ugyan a házasságtörés büntetését, de a törvény paragrafusai hézagosak voltak és módot nyújtottak arra, hogy rosszsziszemű emberek a törvényszakaszok révén zsarolhassanak. Így, ha

a házaspár elszánt bűnöző társaság volt, úgy rábírhattott például a nő házastárs egy férfit a házasságtörésre, akit aztán a férjrel együtt közösen zsaroltak, ha az illető el akarta kerülni a házasságtörésért járó szabadságvesztés büntetését.

A mostani törvénytervezet igyekszik megszüntetni ezeket a kilengéseket s a törvény szándékával merőben ellentétben álló visszaéléseket. A tervezet szakaszai egyébként jelenlegi alakjukban a következőképpen hangzanak:

Bármely házastársnak házasságán kívüli viszonya házasságtörés büncselekménye, melynek büntetése egy hónaptól egy évig terjedő fogház, de ha a bűnvádi eljárás megszüntetése után tovább folyik a viszony, úgy a büntetés hat hónaptól két évig terjedhető szabadságvesztés.

Ugyanez a büntetés éri a büntársat is.

8963 rák-haláleset

Miért?

Mindenkint fenyeget ezen rettenetes betegség veszélye, ha nem törődve egészségével nem követi tapasztalatokban gazdag szakorvosok tanácsait. Míg nem késő, saját érdekében minden nőnek és férfinak olvasnia kell a következő két könyvet

Tapasztalt orvosok és emberbarátok kívánnak segíteni rajtunk:

A RÁKBETELEGÉSRŐL
Irtá: Dr. Verebély Tibor egyet. tanár.
Ára 27 lej

Mit kell tudni A MÉHRÁKRŐL
Irtá: Dr. Földes Lajos főorvos.
Ára 40 lej

LEPAGE könyvk. Cluj. — Kérje az orvosi könyvek jegyzékét Lepage-tól.

A bűnvádi eljárást csakis az ártatlan házastárs panaszára lehet megindítani.

Az ártatlan házastárs a bűnvádi eljárás bármely fokozatában megbocsáthat vétkes házastársának, még az ítélet kimondása után is, a büntetés elmarad, ha a házastárs újra összeköltöztek.

A büntetés eseten sem szabadul a büncselekmény következményeitől.

A bizonyítást illetően kizárólag a tettenérés esete és a hitlen házastárs levelei fogadhatók el a büncselekmény megállapításának alapjául.

Az eljárás megszűnik, ha a panasos meghal vagy ha vétkes házastárs részéről a kötött házasságot semmisnek mondja ki. (A vétkes házastárs arra hivatkozik, hogy a házasság eredetileg is semmis volt és ezt a bíróság elfogadja, a házasságot ez alapon semmisnek jelenti ki. Így nem is törhetett házasságot, mert nem élt érvényes házasságban.)

Ha a házastárs felbátorítására vagy kezdeményezésére történt a házasságtörés, úgy a bűnvádi eljárásnak nincs helye egyik fél ellen sem, így természetesen a büntetés ellen sem. Hasonlóképpen nincs helye bűnvádi eljárásnak akkor, ha a házastársak a házassági együttélést megszüntették és tényleg különválva élnek.

A Zsidó Nemzeti Otthon és Transzjordánia

A palesztinai kormány volt titkára válaszol lord Melchetnek

London, március 14. Megírta az Uj Kelet, hogy a londoni Times egyik multheti számában lord Melchet nyílt levelet írt az angol kormányhoz és abban Transzjordánia kapuinak megnyitását követelte a zsidó bevándorlás és telepítés számára. A Times legutóbbi számában Lionel George Archer Cust, a palesztinai kormány volt helyettes titkára, válaszol Melchet cikkére. Rámutat arra, hogy Palesztinában még ma is arab többség van, amelynek jólétéért és fejlődéséért éppoly felelős a mandatórius hatalom, mint a cionistáknak adott ígéretek teljesítéséért. Ami Transzjordániát illeti, ezt a területet 1922-ben kivonták a mandátum meghatározásai alól, mely meghatározások a Balfour deklarációból indulnak ki és a jordántuli területek arab emirátussá alakították át.

A Balfour-deklaráció — írja Cust — olyan adottság, amelyről letérni nem lehet. Ez a dokumentum azonban kétszeres ígéretet tartalmaz és az angol kormány igyekszik mindkét ígéretnek eleget tenni annak is, amit a zsidó népek és annak is, amit az arab népek tett. A zsidó vezetők és a zsidó sajtó hangos vádakat emelnek az angol és a palesztinai kormány ellen. Meg kell gondolniok, mit tett az ügyük érdekében ez a kormány, hogyan tette lehetővé számára Palesztinában, hogy a termékeny földek legnagyobb részét megvásárolhassák és lakosságuk számát bevándorlás útján megsokszorozzák, olyan mértékben, hogy az arabokat ez a fejlődés megsemmisítéssel borítja el és egyre nagyobb elégedetlenséget szül bennük a zsidók előretörése. Nemcsak a zsidóság az egyedüli tényező, mely a brit birodalmat próbára teszi. Igaz, hogy Palesztina kérdését nem lehet Transzjordánia figyelmen kívül hagyásával megoldani. A mandátum azonban lehetetlenné teszi, hogy ez a megoldás olyképpen alakuljon, ahogy ezt a cionisták követelik. Emlékeztetni szeretném lord Melchetet palesztinai első kormányzójának és a kiváló cionista szülőnek ama kijelentésére, melyben hangsúlyozza, hogy a palesztinai cionista aspirációk megvalósítása függő viszonyban áll az országban élő nemzsidó lakosság szükségleteivel.

Példálatlan olcsó könyv-vásár Lepage-nál Cluj

Ady, Babits, Heitai, Ibsen, Karinty, Jack London, Maupassant, Móricz, R. Rolland, Zilahy, Zola, stb., stb. Gazdasági, technikai könyvek, a filozófia, művészettörténet, történelem, természettudomány, irodalomtörténet, stb. alapvető művei. Minden 5, 10, 20, 30, 35, 40 és 50 lejes árkban. LEPAGE-nál Cluj. — Menjen be LEPAGE-hoz, mert ilyen alkalom ritkán adódik. Kérjen ingyen jegyzékét.

Bucuresti, március... elmentünk a bucurestiába. Négy óra... meg a „keresztény vetsége“. Az ügyvétermében egymásközött már összegszázhuszan. Az elsőmedettebb, komozután fiatalabban az antiszemita diák egyenesen a „clauzik az öt száz numerusz klauzusa az ügyvédi kamarájék, a mozgalom lel Micescut. A mester legfőbb semmitőshol három és fél próbálja a legvégső Bevor saival

A mesternek által szul. Alig néhány meg ötmillió hono Stewart-céggel szem csoportokba verődve torokhangot és szen

Rhe
Csinaljon egy te
A Togat-tabletta a által mérgeket tá Hasonló biztos hat **Csúz + Idegzsáb** és mindennemű **A Togat biztos g Minden gyógyszerárba és Lei 130.- A Togat-ta**

serik a szóvivők ér számok röpöknek a frissen futottak be a vezetektől. A „jidan“ hangzik. Refrénserit teletetik. Végre megérkezik famulus lépked nyo aktatáskáját viszi, a veket cipel hóna alatt ket erő prêmesbundá mesternek igazán nem mor archifejzéssel f elnöki emelvényen és végigjártatja a halig szelni kezd. Rekedtes tölti a hatalmas termé borul. Istrate Micescu szavakkal és föllyenes latokkal. Viaszkerüti, san átpirosodik, geszt ik át a levegőt. Szü nefisztőszertü külsőbe jelenését.

Istrate Micescu az „orditozó“-ban

Bucuresti, március 14. Szombat délután elmentünk a bucaresti igazságügyi palotába. Négy órára újabb gyűlést hirdetett meg a „keresztény román ügyvédek szövetsége“. Az ügyvédek hallszerű hatalmas termében egymásra torlódo székhalmozok között már összegyűltek vagy százan, százhuszan. Az első sarokban néhány élemedettebb, komolyabb külsejű fiskális, azután fiatal emberek, akikről látszik, hogy az antiszemita diákmozgalmakból kerültek egyenesen a „clauzisták“ közé. Így nevezik azt az ötszáz ilfovi ügyvédet, akik a numerusz klauzusz bevezetését követelik az ügyvédi kamarákban. A „mestert“ várják, a mozgalom lelkét, irányítóját: Istrate Micescut. A mester egyelőre nem jöhet. A legfőbb semmitőszéknél van elfoglalva, ahol három és félmillió lejes kereset igazat próbálja a legvégső fokon kiharcolni.

Bevonula mester a famulusaival

A mesternek általában nem megy rosszul. Alig néhány héttel ezelőtt nyerte meg ötmillió honorárium-perét az angol Stewart-céggel szemben. A hallgatóság kis csoportokba verődve vitatkozik. Gurgulázó torokhangot és szenvedélyes gesztusok ki-

Igen van a mesterben valami Faust el-kárhozottjából. Szugesszivitása, érvelésének ördögi lendülete, fölényes intelligenciája — és hitelensége csupa mefisztói elem. Mert Istrate Micescu tulságosan kultúralt és intelligens ahhoz, hogy higgyen dogmákban és jelszavakban. Tegnapi, az az alig néhány évvel ezelőtt ugyancsak a kisebbségi szerződések ellen szónokolt. De akkor egészen más indoklással. A román népnek önként kellett volna a maga türelmességében és nagylelkűségében megadni a kisebbségeknek az egyenjogúságot. A kisebbségeknek nem lett volna szabad egy pillanatig sem érezniök, hogy nemzetközi kötelezettségeket teljesített a román nép, amikor felvette az alkotmányba az összes román állampolgároknak a törvény előtt való egyenlőségét.

Most ismét a kisebbségi szerződések ellen dörög a mester. „Ezek a szerződések nem kényszeríthetnek bennünket arra, hogy a kisebbségi egyenjogúságból a románság jogfosztása legyen. Egyenjogúságot ígértünk nekik az alkotmányban, magunkhoz hasonlóvá tettük őket és erre válaszképpen kisebbségi pártokba tömörültek: „Magyar Párt“, „Német párt“, „Zsidó Párt“. Mit jelent az, hogy „Zsidó Párt“? Annak kihangsúlyozását, hogy nem román párt, tehát antiromán párt. Ez a hála azért, hogy magunkhoz hasonlóvá tettük őket.“

Logikailag teljesen hamis, történelmileg az utolsó szög hazug érvelés, de fölöt-tébb hatásos. A mestert lelkesen ünneplik. Istrate Micescu mosolygva lép le a székéről. Kicsit cinikus, kicsit fölényes, kicsit keserű mosoly játszadozik ajkai körül. Ez a mosoly bizonyára halvány reflexze csupán egy nagy belső hahotának. Mefisztó megelégedetten dörszöli kezét.

Istrate Micescu hiúsága

A mester mindent megkapott az élettől: vagyont, hírnevet, előkelő társadalmi pozíciót. Csak éppen politikai ambíciói maradtak kielégítetlenül. Már a háború előtt kiharcolt magának egy képviselői mandátumot, de a közjogi méltóságok létráján az ilfovi kamara déváni címén túl nem sikerült eljutnia, s ezt a címet is csak keserűen rövid ideig viselhette. Az igazságügyi tárca: a legelőkelőbb és legnagyobb politikai méltóság, amelyre romániai ügyvéd aspirálhat, délibábszerűen táncol ambíciói előtt már közel két évtized óta, in-cselkedik vele, ide-oda rángatja féktelen történéseiben és akkor tűnik el szemei elől, amikor már-már elértek látta a célját.

A mester liberális és 1922-ben kétségbeesett erőfeszítéseket tett, hogy az igazságügyi tárca élére kerüljön. Bratianu Ionel azonban nem szívesen látta maga mellett. Micescunak nem kellett érnie a kamarai alelnökség sovány elégtételével. Azután Bratianu Ionel meghalt és az 1927-es Vintila kormány mintha tágra tárta volna a lehetőségek kapuját a mester érvényesülése előtt. Ideiglenesen Stelian Popescu foglalta el a hön öhajtott helyet, de a megállapodás készen volt és az alkalom sem hiányzott hozzá. A nemzeti parasztpárt kiküldötte Londonban, Párizsban, Berlinben Bratianu Vintila stabilizációs kölcsöntárgyalásai ellen fejtette ki éles propagandát. A mester vállalkozott arra, hogy megbélyegzi őket. Három és félórás kritériumát visszhangot verő interpellációban francia, angol, belga, olasz és német törvénykönyvekkel, joggyakorlati példákkal, kiváló jogtudósok idézeteinek halmazával bizonyította be, hogy az, amit a nemzeti parasztpárt kiküldöttei csináltak, fölös mértékben kimeríti a hazaárulás kritériumát.

Hitt a mester abban, amit mondott? Nem valószínű. A lényeges az volt, hogy az igazságügyi tárcától már csak egy lépés választotta el. De mielőtt erre a lépésre sor kerülhetett volna, a Bratianu Vintila kormány megbukott.

Micescu Bratianu György zászlója alatt

Amikor 1930-ban Károly király hazajött, Istrate Micescu az első között volt, akik Gheorghe Bratianu zászlója alá se-

reglettek. Az ifju liberálisoknál ellenjelölt nélkül aspirálhatott az igazságügyminis-teri bársonyszékre és az ifju Bratianunak minden reménye meg volt arra, hogy rövidesen hatalomra kerüljön. Amikor azután Iorga kapott kormányalakításra megbízást, gondolkodás nélkül szegődött el *Argetoianu* hívei közé. Ugy látszott, mint-ha a szerencse ezuttal végre rámosolygott volna. Hamangiu — Iorga barátja — és a kormány igazságügyminisztere, váratlanul meghalt. Istrate Micescu kivasaltatta frakját — és az uralkodó Pop Valert nevezte ki igazságügyminiszternek.

A mester nem adta fel a harcot. Amikor a régi liberálisok kerültek hatalomra, Istrate Micescu sietett emlékezni arra, hogy ő lélekben sohasem vált meg ettől a párttól, amely az ő eddig szegényes politikai bölcsőjét ringatta. A párt képviselői mandátummal honorálta a szülői házból elszökött gyermek megtérését. A szerencse mintha ismét felragyogni látszott volna. Slavescu pénzügyminiszter egyévi liberális kormányzás után lemondott és helyét Antonescu igazságügyminiszter foglalta el. A szék, amelyet a mester — úgy érezte joggal és végérvényesen vindikál magának, ismét üresen maradt. A frakkot kivasalták s mire hazakerült a szabótól,

Perceken mulik sokszor a jövődö. Hátha ez a perc hoz Önnek szerencsét, amikor egy sorsjegyet vesz

BANCA ILIESCU S. A. CLUJ-NÁL

Ma utolsó nap!!

A kamara megszavazta az ostromállapot meghosszabbítását

Madgearu, Maniu és Iunian hasztalanul léptek közbe az ostromállapot megszüntetéséért

Pop Valér szerint csak a kivételes intézkedésekkel lehet a vérontást elkerülni

Bucuresti, március 14. A kamara tegnap esti ülésén Andrei nemzeti parasztpárti az ostromállapot meghosszabbítása ellen szólalt fel.

Madgearu hangsúlyozza, hogy a nemzeti parasztpárt megszüntette az ostromállapotot és ennek dacára rend volt az országban.

Grigore Iunian rámutat arra, hogy egy ország csakis a teljes szabadság alapján fejlődhet.

Maniu Gyula kifejti, hogy nem ért egyet a miniszterelnök kormányzási programjával, mert az nem respektálja a szabadságot. A javaslat azt bizonyítja, hogy a kormány nem veszi komolyan a demokratikus rendszert. Ezután azokat az okokat boncolgatja, amelyek szerinte az ostromállapot fenntartására vezetnek. Tiltakozik az ő általa készített emlékirat kicenzurálásáért.

Tatarescu: Azt hiszi ön, hogy az az emlékirat az ország érdekét szolgálta volna? En az ellenkezőjét hiszem.

Maniu azt állítja, hogy az emlékiratban igaz tényeket sorolt fel és azok közzététele szolgálatot tett volna az országnak.

Goga szólalt fel azután, majd 12 órakor az ülést felfüggesztették.

Tizenöt perc szünet után az ülést újból megnyitják George Bratianu pártja nevében tiltakozó nyilatkozatot olvas fel.

Campeanu hasonló deklarációt olvas fel az agrárliga nevében.

C. Cristodorescu előadó szólal fel, aki nincs megelégedve, hogy parlamenti tevékenységét az ostromállapot fenntartásával kell megkezdje, de mikor a haza érdeke kívánják, nem szabad skrupulusokra tekinteniük. Kéri a kamarát, szavazza meg a javaslatot.

Titeanu belügyi alminiszter kétségbevonja a nemzeti parasztpárti vezetőknek azt a jogát, hogy olyan erővel védelmezzék a közszabadságokat, mikor ők kormányzásuk ideje alatt szabadon használták a kivételes állapotokat. Emlékeztet azokra a körülményekre, amelyek között a parlament akkor megszavazta a kivételes intézkedéseket bevezető törvényt és bizonyos hasonlóságot talál, de hangsúlyozza, hogy a liberális párt akkor mennyire lojálisabban viselkedett és nem obstruált. A nemzeti parasztpárt alkalmazta a cenzurát is, mely okból kétségbevonja autoritását, hogy ma támadják a cenzurát. Tiltakozik azon állítás ellen, hogy a liberális

IRODALMI LEXIKON

1224 lap, 700 kép, 100 műlap, diszkótés 360 lej tokban

a korábbi 1500 lej helyett **Lepage** -nál, CLUJ. Kérje az új könyvek jegyzékét

kis cigánygyerekek már régen árulták a főváros uccáin a lapok külön kiadásait, amelyek jelentették, hogy igazságügyminiszterre az uralkodó dr. Pop Valert nevezte ki.

Nem, ezt igazán nem lehetett már szó nélkül hagyni. A mester hite véglegesen megrendült abban, hogy demokratikus rendszerben, demokratikus eszközökkel lehet még valami maradandót teremteni ebben az országban.

Három nap mulva már a numerusz klauzusz hirdette az igazságügyi palota tancstermében, amelyet más szóval „orditozó“-nak neveznek. (K. r.)

Rheumát
biztosan gyógyít

Togal

Csináljon egy teljes Togal-kurát!
A Togal-tabletta a húgsavak ooidása által mérgeket távolít el a testből!
Hasonló biztos hatású a Togal-tabletta Csúsz * Idegzásába * Spanyolnátha és mindennemű főfájás esetén.
A Togal biztos gyógyulást jelent.
Mindengyógyászatban és drogetiában. Lei 52.- és Lei 130.- A Togal-tabletta svájci készítmény.

sérik a szóvivők érveléseit. Statisztikai számok röpködnek a levegőben, amelyek frissen futottak be a vidéki clauzista szervezetektől. A „jidan“ szó itt is, ott is felhangzik. Refrénszerűen és kitartóan ismételtetik.

Végre megérkezik a mester is. Négy-öt famulus lépdek nyomában: az egyik az aktatáskáját viszi, a másik törvénykönyveket cipel hóna alatt, a harmadik ezresket érő prémesbundáját viszi utána. A mesternek igazán nem mehet rosszul. Komor arkifejézésel foglalja el helyét az elnöki emelvényen és szürke, hiuz szemét végigjártatja a hallgatóságon. Aztán beszélni kezd. Rekedtes baritonja lassan befölti a hatalmas termet, amelyre siri csend borul. Istrate Micescu könnyen bánik a szavakkal és fölényesen játszik a gondolatokkal. Viaszkerü, sárguló arcbőre lassan átpirosodik, gesztusai széles ívben ölelik át a levegőt. Szürkülő kecskeszakáll mefisztószerű külsőbe burkolja egész megjelenését.

Most jelent meg! Mindenki olvassa!

A szépítő sebészetről

Lehetőségek, problémák, megoldások
Irta: Dr. Ehrenfeld Hugó szépítő-sebész.
Mindenkét érdeklő téma, mert a szépítő műtétek áldásos lelki és szociális eredményei egyéni boldogulásunkat elősegítik!
A tartalomról: arc-megfiatalítás, orr, fül, ajakszépítő műtétek, mellformázás, ráncok, hegek eltüntetése, könnyzacskóműtétek, arc-felvarrás, arcjellegátalalítás, stb., stb.
Műtét előtt és utáni eredeti felvételekkel rendkívül gazdagon illusztrálva, gyönyörű kiállításban ára csak 99 lej

LEPAGE könyvk. Cluj
Kérjen teljes orvosi jegyzéket Lepage-tól.

Nemzeti Otthon Jordánia

Nemzeti titkára Melchetnek

Megírta az Uj Kelet egyik mult heti nyílt levelet irt az abban Transzjordánia zsi-ását követelte a zsi-ásítás számára. A Tiban Lionel George zsinai kormány volt szol Melchet cikkére. Palsztinában még ma amelynek jölétéért és felelős a manda- cionistáknak adott t. Ami Transzjordá- tetet 1922-ben kivon- tatározásai alól, mely talfour deklarációból antuli területek arab át.

aráció — írja Cust helyről letérni nem le- m azonban kétszeres s az angol kormány éretnek eleget tenni ó népnek és annak is. tett. A zsidó vezetők os vadakat emelnek unai kormány ellen. mit tett az ügyik any, hogyan tette le- zsinában, hogy a ter- gyobb részét megvá- szorozzák, olvan mér- kat az a fejlődés t- el és egyre nagyobb bennük a zsidók elő- zsidóság az egyedüli birodalmat próbára szztina kérdését nem figyelmen kívül ha- mandátum azonban y ez a megoldás oly- hogy ezt a cionisták ni szeretném lord első kormányzójának sidónak ama kijelen- sulyozza, hogy a pa- rációk megvalósítása l az országban élő kségleteivel.

Új könyv- cseml Cluj

esen, Karinty, Jack fóricz, R. Rolland, Zi- Gazdasági, technikai ülvészettörténet, tör- mány, irodalomtörté- el. Minden 5, 10, 20. trakban. LEPAGE-nál PAGE-hoz, mert ilyen Kérjen ingyen jegy- et.

SPORT

Erdélyből 18 zsidó sportoló vesz részt a telavivi Makabiadan

Cluj, március 14. Az Uj Kelet tud. Néhány nap még és Románia Zsidó sportjának válogatott gárdája utrakelet, hogy a telavivi másodlagos Makabiadan Románia zsidó sportjának fejlettségéről tanubizonyítást tegyen. A Makabiadan Erdélyből résztvevő versenyzők névsora már hetekkel ezelőtt teljes volt, hogy azonban ez mégsem került nyilvánosságra az annak tudható be, hogy a versenyzők egy részének szabadsága körül voltak elintézők. Hosszas és beható tárgyalások után az erdélyi Makabi szervezet elnöksége, különös tekintettel a zsidó sportolók pillanatnyi legjobb formájára, a napokban véglegesen összeállította a válogatott gárdát, amely immár indulásra készen áll.

Kétségtelen, hogy ebben az országgrészben jóval több zsidó sportoló van a megállapított számnál, akiknek helye képességeiknél fogva a Makabiadan volna. Az anyagi nehézségek miatt azonban a Makabi szervezet igen nehéz helyzet elé volt állítva és ha le is kellett mondani több egészen kivételes klasszisú versenyző kiküldetéséről, az adott helyzetben ez elnökség jól végezte dolgát és minden remény meg van arra, hogy a kis erdélyi csoport becsülettel és dicsőséggel fog szerepelni Erdély zsidó sportjának a világ legjobb sportolói és a nagyszámú vendégsereg színe előtt.

A válogatott gárda névsora, sportágak szerint a következők:

Torna: Hoffmann Heurik, Lehrer Ármán, Lehrer Rudolf, Ganz S. D. Léb, Heisler Stefánia, Wechsler Stefánia, Pollák Irén, mindannyian az aradi Hakoah tagjai.

Súlyemelés: Dr. Pécsi Zoltán Hakoah Arad. Állóképesség: Löwenfeld Gyula (190 és 200 m.) Kadima, Timisoara.

Ökövívás: Glancz László Hakoah Arad, Izrael Ernő Haggibbor Cluj.

Vívás: Erős László, Sámsón Endre, Spitzer Ferenc, Zádor Árpád. Mindannyian a cluj Haggibbor versenyzői.

Tenisz: Simon Endre Haggibbor Cluj.

Birkózás: Weisz Veres Károly Makabi Oradea, Kornweisz György, Makabi Oradea.

Az erdélyi versenyzők számát a regáti versenyzők sora egészíti ki, akiknek nevét a bucaresti Makabi szervezet még nem hozta nyilvánosságra.

Az erdélyi Makabi szervezetet a Makabiadan dr. Salamon Ignác elnök és Fenichel József dr. képviselik. Fenichel dr. egyébként a cluj versenyzők hivatalos kísérete is.

Newyorkban lesz a Max Baer-Schmeling világ-bajnoki döntő ökölvívómérkőzés

Newyorkból jelentik, hogy a nemzetközi ökölvívószövetség hozzájárulásával Max Baer aláírta a szerződést, mely szerint a világbajnoki döntőmérkőzés közte és Schmeling között júniusban lesz Newyorkban. Nincs kizárva, hogy a döntőmérkőzés halasztást fog szenvedni, minthogy szövetségi körökben az a vélemény alakult ki, hogy azzal várni kell a Carnera-Impelletiere és Lasky-Bradock meccsek eldőléséig. Érdekes egyébként, hogy a német sporthatóságok mindent elkövettek, hogy a döntő Baer és Schmeling között Berlinben legyen. Erről azonban érthető politikai okok miatt komolyan nem lehetett szó és a nemzetközi szövetségben a tervről hallani sem akartak.

A nemzeti bajnokság bizottsága tegnap este a következő határozatot hozta: Wetzler CFR játékost 8 napi felfüggesztéssel sújtotta játékostársá bántalmazásáért, dorgálásban részesítette Cuedan CFR játékost a bíróság ítéletéért, továbbá megvitatta a Kinizsi-Ripensia mérkőzés ügyét, amelyet, mint ismeretes, március 3-án került volna lejátszásra. Akkor azonban a pálya használhatatlansága miatt elhalasztották. Megállapítást nyert, hogy másnap a csapatok és a bírójából megjelentek a pályán, de az ismét alkalmatlan volt bajnoki mérkőzésre. Tehát a mér-

VIERECK—ELDRIDGE: A BOLYGÓ ZSIDÓ

Önéletrajza díszes vászonkötésben
Első ezer év (280 lap) Lei 158
Második ezer év (350 lap) Lei 158

utánvétellel franco LEPAGE-nál Cluj

közös a szabályok szerint halasztást szenvedett. A bizottság a Kinizsi-Ripensia mérkőzést március 24-re tűzte ki.

A bécsi Libertas levélben kereste meg a bucaresti szövetséget, amelyben annak az óhajának ad kifejezést, hogy Romániában két mérkőzést játszhasson. A bécsi csapat az év folyamán hosszabb törökországi túrára megy és ebbe szeretne esetleg két bucaresti mérkőzést belekapcsolni. A Libertas kérését egyébként Meisl Hugó, az osztrák futballvezér továbbította a bucaresti szövetséghez.

Nagyszabású tornánappélyt rendez az aradi Hakoah. Aradi tudósítónk jelenti: A Hakoah sportegyesület 16-án szombaton este az Iparos Otthon nagytermében nagyszabású tornánappélyt rendez kizárólag hölgyek részvételével. A versenyen az UDR hölgytornászai teljes számban vesznek részt és azon a Hakoah hölgytornászai bemutatják azokat a gyakorlatokat, amelyeket a telavivi Makabiadan kötelező gyakorlatként fognak előadni. A versenyre meghívást kaptak az ATE és Soimii Romániai hölgytornászai is.

A cseh asztalitenisz bajnokságok a napokban zajlottak le. Férfiúgyesben Kolár, női egyesben Kettnerova, vegyespárosban Kolár Kettnerova győztek. Az ugyanakkor megrendezett nemzetközi válogatott csapatverseny-eredményei: Csehszlovákia-Franciaország 5:0, Franciaország-Anglia 3:2, Csehszlovákia-Anglia 3:0.

340.000 néző jegyeztette elő magát az angol kupa idejéig, amely április 27-én lesz a Wembley stadionban. Az ülőhelyek száma azonban csak száztízezer.

Budapestet husvétkor érdekes labdarúgó mérkőzéseket bonyolítanak le. A program már készen van és az a következő: első napon Hungária-Bayern München és Ferencváros-Ujpest, második napon Ferencváros-Bayern és Huagária-Ujpest.

A világ valamennyi verseny-gyaloglója példát vehet Abraham Lincolnról — írják a newyorki sportlapok. Lincoln azelőtt maraton futó volt, most azonban elindult a New York-Coney Island közötti 17 km-es gyalogversenyen és 84-es mezőnyben 62-ik lett. A teljesítmény azért különösen értékes, mert Lincoln — 65 esztendősen és életében 115 marathoni versenyen vett részt.

KÖZGAZDASÁG

Adóelengedést tervez Antonescu pénzügyminiszter

Rendezik a kincstárnak a magánosokkal szemben fennálló tartozásait

Bucuresti, március 13. (Az Uj Kelet tud.) Antonescu pénzügyminiszter elhatározta, hogy a múltból visszamaradt és ezideig rendezetlen pénzügyi kérdéseket likvidálja. A miniszter a kincstárnak magánosokkal szemben fennálló tartozásait, egységessé konvertálja s ezek a jövőben az állami kötvényekhez hasonlóan kamatozni fognak. Az Adóok hatalmas összeget kitevő adóhátraléka is rendezésre kerül. A nyilvántartott adóhátralékok összege jelenleg eléri a tizenöt milliárd négyezerötven millió lej, ebből öt-ezerkilencszáz millió még 1931-ből maradt beszédetlenül, négyezerötven millió 1932-ből; — 3 ezer millió az 1933-34 költségvetési év adóhátraléka és 2 ezer millió a folyó év még be nem hajtott adóösszege. Tekintettel az adótartozások magas összegére a pénzügyminiszter úgy gondolja, a legmegfelelőbb megoldhatónak a kérdést, hogy bizonyos százaléku adóelengedésben részesíti a hátralékosokat, ha fizetnek. Amint beavatott helyről közlik, a pénzügyminiszter hajlandó elengedni az 1931-1932-es adóhátralékoknak 50 százalékát, az 1932-33-as adó 40, az 1933-34-es adó 30 és az 1934-35 költségvetési évből még be nem fizetett adóknak 20 százalékát.

A pénzügyminiszter reméli, hogy az adó elengedésekkel sikerülni fog kilenc milliárdot meghaladó hátralékot beszédni, mégpedig az 1931-iki költségvetési évből három

PROBA-SZERENCSE

tartja ezer év óta a közmondás

Az Allami Sorsjáték február 15-én igazolta ezt a közmondást: egyetlen nap alatt a Sorsjáték játékosai között az állami költségvetés egy tizedét osztotta szét, amivel egyedülálló rekordot teremtett Romániában.

Hat óra alatt a Sorsjátéknak több mint husz játékosa lett milliómós. Hat órán keresztül az egész országban valóságos pénzzápor és örömmámor dult.

A Sorsjáték új tervezetének az előnyeit bebizonyították a tények. A 6. Sorsjáték 4 osztálya olyan szépen bonyolódott le és annyira érdekelte a játékosokat, hogy ma már senki sem vonhatja kétségbe azt, ami bebizonyított tény: az új terv rendkívüli előnyeit.

Mind ezt kétségbevonhatatlanul bebizonyították az eddigi tapasztalatok.

A ROMAN ALLAMI SORSJÁTEK

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt	Cluj	Economia
	Casa de Păstrare Generală	Oradea	Institutul Comercial de Credit
	Arad S. A.		Banca Dacia
Braşov	„Fortuna” Alex. Enkelhardt		Union S. A.
Cernăuți	Banca Comercială Națională	Tg. Mureş	Ernest Révész
	Banca Oehlgişser & Horowitz	Timişoara	Banca Centrală
	Alfred Noe		Banca de Scont
Cluj	Banca Iliescu		Banca Timişoarei

zák 10 százalékkal a Banca Nationala hivatalos árfolyama felett lesznek.

Pénteken, március 15-én fővárosi ipar és kereskedelmi kamarában összeülnek az ország ipar és kereskedelmi kamaráinak elnökei, hogy megvitassák a napirenden levő kérdéseket. Az értekezleten jelen lesz Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter is.

A földmívelésügyi minisztériumba érkezett jelentések szerint a borárak kereslet hiányában országszerte esnek. A legjobb bortermő vidékeken a bor ára literenként 6-8 lej között váltakozik. Más bortermelő vidékeken az árak ennél is alacsonyabbak csak 4-6 lej tesznek ki.

Az Argus adja hírül, hogy miután a nemzeti ipar pártolásától szóló törvény április 1-én lejár és az ipar újraszervezéséről szóló javaslat még tanulmányozás tárgyát képezi, Leon alminiszter rövidesen törvényjavaslatot fog benyújtani a szénutárbá az érvényét vesztes törvény 6 hónappal való meghosszabbítására.

EXPORT-IMPORT

Az Argus című lap írja, hogy a Banca Nationala holnap hozza nyilvánosságra az új devizarendszerre vonatkozó intézkedéseket.

Az ipar és kereskedelmi minisztérium kommunikét adott ki, amelyben megcáfolja azt a hírt, hogy betiltotta volna az egyes országokból való behozatalt. A minisztérium hangsúlyozza, hogy a hozott intézkedés csak újabb engedélyek kiadásának megszüntetésére vonatkozott, míg ellenőrzik az illető országokból az utolsó két hónap alatt végzett behozatalt illetve oda irányuló kivitel állását.

Folytak a francia-olasz gazdasági tárgyalások. Jólinformált körökben nem tartják valószínűnek, hogy kliringegyezmény jöjjön létre, de igyekeznek a két országoknak egyaránt megfelelően újrendezni a kontingenseket.

Né

Az angol katonák

London, március 14. Tegnap a lordok angol Fehér Kéz a nagy erővel és vés vitájára.

Lord Ponsomb képviselője, benyújtott be a királyával és a Fehér Kéz közötti vitájában.

„Utolsó sójában”

Lord Ponsomb ványozta a lordok márkázásukat a Fehér Kéz adott Fehér Kéz kollektív biztonbizalmatlanságot követeli a fegyvereket górdit a Fehér Kéz el. A Fehér Kéz sorny lord — a béke koporsó fegyverkezése v nem lepett meg többi hatalmak zési kötelezettsé

Ponsomby bes eisőnek lord St választ, aki ha vábbra is a bék angol kormány hatja kétségbe.

Egyetlen angol indítani, ha er mostan tervbe vannak a komoly lapítani, hogy az erkölcsi értéket tő hatalom nélkül hár Könyvvel neni a Németorsz tárgyalások elé, tétlenül bizik, r aláírja a londoni zik a légi egye

A többi korm vitába szállottak vita bezárása ut ménytelenségét visszavonására. engedélyt erre s A szavazásnál somby bizalmat zalmat szavazott

Március Berlinbe

A lordok házá nap este az ang ra ült össze, a Elhatározták, ho miniszter márci Berlinbe s utolj is. Sir John Sir maradtak Berlin hogy Eden Berl sza Londonba s utjára. Edennek utazása ügyében matban vannak Malski londoni lent a külügym pecsétrel tárg Hír szerint az ványsága, hogy Moszkvába men március 26-án városból, két n ban és onnan v terv ellen a szo fogása.

Milyen z az angol zódés hatályon

A német korm lentésével képes metorszával meg angol közvélem erőtelesen reagá

Németország haderejének a lakosság számarányához viszonyított fel-emelését követeli

Eden két napot tölt Moszkvában és onnan Varsóba utazik

Az angol kormány hajlandó hatályon kívül helyezni a versaillesi szerződés katonai határozmányait, ha Németország csatlakozik a keleti paktumhoz

London, március 13. Az alsóházi vita után tegnap a lordok házában került a sor az angol Fehér Könyv és ezzel kapcsolatosan a nagy erővel megindult angol fegyverkezés vitájára.

Lord Ponsomby, a munkáspárt felsőházi képviselője, bizalmatlansági indítványt nyújtott be a kormány fegyverkezési politikájával és a Fehér Könyvvel kapcsolatban.

„Utolsó koperszög az béke koporsójában”

Lord Ponsomby beszéde során azt indítványozta a lordnak, hogy fejezzék ki sajnálkozásukat a fegyverkezési kérdésben kiadott Fehér Könyv miatt, mely gyengíti a kollektív biztonsági rendszer lehetőségét, bizalmatlanságot kelt a nemzetek között, növeli a fegyverkezési versenyt és akadályokat gördít a leszerelési tárgyalások esélyei elé. A Fehér Könyv — mondotta Ponsomby lord — utolsó koperszög, amelyet a béke koporsójába vertek. Németország fegyverkezése valóság és sajnálatos dolog, nem lepett meg azonban senkit, amikor a többi hatalmak sem tettek eleget lefegyverzési kötelezettségüknek.

A külügyi államtitkár válasza

Ponsomby beszédére a kormány részéről elsőnek lord Stanhope külügyi államtitkár válaszolt, aki hangsúlyozta, hogy Anglia továbbra is a béke politikáját követi és az angol kormány békevágát senkinek sem vonhatja kétségbe.

Egyetlen angol kormány sem merne háborút indítani, ha erre nem kényszerítenék. A mostan tervbe vett fegyverkezésnek is megvannak a komoly okai. Meg kell ugyanis állapítani, hogy az eddigi békegaranciák csak erkölcsi értéket képviselnek, kellő végrehajtó hatalom nélkül. Az angol kormány a Fehér Könyvvel nem akar nehézségeket gördíteni a Németországgal rövidesen meginduló tárgyalások elé, amelyeknek sikerében feltétlenül bízik, reméli, hogy Németország aláírja a londoni egyezményt és csatlakozik a légi egyezményhez.

A többi kormányparti szónokok szintén vitába szálltak Lord Ponsombyval, aki a vita bezárása után, indítványának teljes reménytelenségét látva, engedélyt kért annak visszavonására. A felsőház nem adta meg az engedélyt erre s szavazásra került a sor. A szavazásnál a többség elvetette Ponsomby bizalmatlansági indítványát és bizalmat szavazott a kormánynak.

Március 24-én indul John Simon Berlinbe

A lordok házában lezajlott vita után tegnap este az angol kormány minisztertanácsra ült össze, amelyen Macdonald elnököt. Elhatározták, hogy Sir John Simon külügyi miniszter március 24-én légi uton utazik Berlinbe s utójára elkíséri Eden főpecsétőr is. Sir John Simon és Eden március 27-ig maradnak Berlinben. Még nem bizonyos, hogy Eden Berlinből nem tér-e előbb vissza Londonba s csak azután utazik keleti útjára. Edennek Szovjetországra való utazása ügyében a tárgyalások még folyamatban vannak a szovjettel. Ennek kapcsán Maiski londoni szovjetkövét tegnap megjelent a külügyi minisztériumban és Eden főpecsétőrrel tárgyalt moszkvai látogatásáról. Hír szerint az angol kormánynak az a kívánsága, hogy Eden Berlinből egyenesen Moszkvába menjen. Ebben az esetben Eden március 26-án este utazna el a német fővárosból, két napig tartózkodna Moszkvában és onnan Varsóba utazik. Ez ellen a terv ellen a szovjet kormánynak nincsen kifogása.

Milyen feltételek mellett ismerné el az angol kormány a versaillesi szerződés katonai határozmányainak hatályon kívül helyezését?

A német kormány tegnap közzétett bejelentésével kapcsolatban, mely szerint Németország megszervezi légi haderejét, az angol közvélemény és főleg az angol sajtó erőteljesen reagál.

A Daily Herald értesülései szerint az angol kormány hajlandó a versaillesi szerződés katonai határozmányait abban az esetben semmivé tekinteni, ha viszont Németország elismeri azt az elvet, hogy a nyugateurópai biztonság elválaszthatatlan a keleti biztonság ügyétől.

Angol politikai körökben általában valószínűsítik, hogy Anglia hivatalos előterjesztést tegyen a német légi haderő felállításának tervével szemben.

A Paris Journal szerint Lengyelországnak 1440 hadirepülőgépe van s a németek azon az állásponton vannak, hogy Németországnak egyelőre legalább is ennyi hadirepülőgép beállítására van joga és szüksége.

Az olasz sajtó meglepetésszerűen tárgyilagosan és támadó jelleg nélkül kommentálja Göringnek a német légi haderő felállítására vonatkozólag tett kijelentéseit.

A francia lapok közül az Echo de Paris azt is tudni véli, hogy Németország már nemcsak a légi had-

ereje megszerzésére gondol, hanem a berlini kormányférfiú eszmecserén azt fogja követelni, hogy haderejét a lakosság számarányához képest fejleszthesse ki.

A Times szerint Sir John Simon Berlinben a légi egyezményről, a keleti paktumról, a közép-európai szerződés tervéről és öt-tíz évre tervezett fegyverkezéskorlátozó egyezményről egyidejűleg fog tárgyalásokat folytatni.

Berlin, március 14. (Rador.) A Deutsche Diplomatische Korrespondenz foglalkozik a német katonai aviatika újjászervezésével, amit Göring hivatalosan bejelentett. A lap rámutat arra, hogy az intézkedés nem más, mint alkalmazkodás az 1933 márciusi Macdonald-tervezet által kreált jogi és tényleges helyzetekhez, amely a versaillesi szerződés 5-ik szakaszának elejét írta elő. Az angol Fehér Könyv megsemmisítette a légi leszerelés utolsó reményét és Németország nem mondhat le ezek után bombavető repülőgépek tartásáról. Tehát teljes joggal üjította meg Németország akciószabadságát.

A francia szocialista párt elvben hozzájárult a kommunista párttal való összeolvadáshoz

Páris, március 14. (Rador.) A szocialista párt végrehajtóbizottsága levelet intézett a kommunista párt, amelyben rámutat arra, hogy elvben helyes a két munkáspárt organikus összeolvadásának tervét, de előbb előzetes feltételt állies.

A Fehér Könyv misztériuma

Fordulat Anglia külpolitikájában. Egy kis füzet súlyos következményei. Az angol ifjúság és az új német szellem

London, március 12. A His Majesty's Stationery Officeban, vagyis az állami nyomtatványok boltjában két pennierért egy tizoldalas füzetet árusítanak. Címe fölött a királyi címer, ott pedig ahol pedig más könyveken a szerző neve áll, a tradicionális formáknak megfelelő három rövid sor „Bemutatta a parlamentnek a miniszterelnök öfelsége parancsára 1935 márciusában”. Megjelenése megelőzte a március 11-re kitűzött parlamenti vitát, de a címeres vékonyka nyomtatvány máris világtörténelmi szerepet játszik. Ez a tiz oldal az angol kormány Fehér Könyve, mely hivatalosan a „Statement Relating to Defence” címet viseli.

A Fehér Könyv alig háromnapos pályafutás alatt többek között a következőket eredményezte: Hitler meghűlt, Simon a berlini útjára már készenálló poggyászát kénytelen volt ismét kicsomagolni, az angol külügyi miniszter tervezett európai útjára egyelőre elmaradt, a szocialista párt bizalmatlansági indítványt nyújtott be a Macdonald kormány ellen, az angol költészet 1935-ös kiadásai harmincmillió fonttal megnövekedtek, az angol flotta hajó egységeinek száma huszonnyolccal, a haditengerészet létszáma pedig körülbelül háromezer emberrel szaporodott. Franciaország ujjong, Oroszország meg van elégedve, a német közvélemény vehemens támadja Angliát és máról holnapra megfélekedzik a tegnap még lelkesen hirdetett angol-német barátságról. Mindamellet pedig az egész angol nyilvánosság szokatlanul izgalom veszt erő, a sajtóban és a különböző gyűléseken hiven megmutatkozik az angol nép széles tömegeinek felajzott idegállapota, vesztélyt szimatoló nyugtalansága.

A Fehér Könyv megjelenése meglepetés-szerűen érte az angol közvéleményt. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a világtörté-

nelmi dokumentum valóban csak az utolsó napokban született volna meg. Hónapok óta folynak a tanácskozások az angol kabineten belül, hónapok óta konferenciázik Macdonald szakminiszterével. Ugy mondják, hogy Macdonald már mióta visszatért hosszú kanadai betegszabadságáról, el volt tőlkéve arra, hogy erőly ellenakciót indít a német fegyverkezéssel szemben. Diplomáciai, illetve taktikai okok mindig újra kitöltik a döntést. Ismeretes, hogy Flan-din és Laval londoni látogatásuk alkalmával az ugynevezett titkos dossziert, mely állítólag a német felfegyverkezési tervek pontos részleteit tartalmazza, prezentálták az angol kabinetnek. Ezek az adatok is hozzájárultak ahhoz, hogy végre formát öltön a konzervatív részről már régen sürgetett elhatározás. Meglepő és félig-meddig érthetetlen azonban az, hogy miért épp a mostani terminust választotta Macdonald a Fehér Könyv kibocsátására, amikor előre sejtethető volt, hogy ez a felrobbanó bomba pillanatok alatt szét tépi a nemzetközi tárgyalások sokhónapos munkával összeszórt finom hálózatát. Beavatott helyen úgy tudják, hogy az angol miniszterelnök épp Simon berlini útja előtt tiszta helyzetet akart teremteni. Ugy látta, hogy az egész konferenciáznak nincs és nem lehet eredménye, ha a résztvevő felek továbbra is struccpolitikát folytatnak és egészen másról beszélnek, mint amire valóban gondolnak.

Amikor Walter Bloem, az egykor nagyon is liberális, de most lelkes náci-ként szereplő német író pár hónappal ezelőtt Cambridgeban és Oxfordban járt elpanaszolta egy berlini lap olvasóinak, hogy hiába volt minden ékesszólása, az angol ifjúság csak nem érti meg az új német szellemet. Hiába magyarázta az angol diákoknak a „Wehrgeist” és a „Militarismus” közötti különbséget, hallgatósága meggyőz-

hetetlen maradt. Előadás után végre oda-jött hozzá az egyik diák és így szólt Bloemhez: „Uram, mi sohasem értjük meg egymást. Mert tudja mi a különbség közöttünk? Ez: ha egy angol katonatiszt, avagy közlegény, befejezi a napi szolgálatait, rohan a kaszárnyába, hogy minél hamarabb civilbe öltözhessen, ha azonban egy német polgár elszabadul munkahelyéről, azért siet haza, hogy levetesse civilruháját és barna, zöld, vagy fekete uniformisba bujjan. Ez nem külsőség — ez világnézet...”

Spanyolország újabb kormányválság előtt

Madrid, március 13. (Rador.) Politikai körökben azt hiszik, hogy rövidesen újabb kormányválság lesz Spanyolországban. Állítólag a kormány néhány tagja között ellentétek merültek fel, de még súlyosabb a két legerősebb parlamenti frakció vezérének Gil Roblesnek és Martinez de Lasconak magatartása, akik tekintélyhiánnyal vádolják Leroux-t.

Constantában elfogták Plastiras egyik hadsegédét

Constanta, március 14. A hatóságok elfogták Plastiras tábornok egyik hadsegédét. Kastys görög kapitány, aki hamis utlevéllel, álneven szökött Romániába. Kastys kapitányt Bucurestibe szállították.

Románia és Görögország között helyreállt a hajóforgalom

Constanta, március 14. Románia és Görögország között helyreállt a hajóforgalom. Ma reggel a kikötőbe érkezett a Dacia hajó, amely a forradalom leverése után az első utasokat hozta Görögországból. A hajókat szigorúan átvizsgálják, nehogy politikai menekültek jussanak Romániába.

Allamellenes izgatásért letartóztattak egy cluji fiatalembert. Két nappal ezelőtt a cluji rendőrség letartóztatta Lager Károly cluji fiatalembert, mert az a gyanu merült fel ellene, hogy izgatott a román állam ellen. Tegnap átszállították Lagert a cluji hadbírószágra, ahol már a tegnapi nap folyamán megkezdtek kihallgatását.

Főhadnagyának inzultálásért hadbíró-ság elé állítottak egy őrmestert. A cluji hadbírószék három napja tárgyalja Edu Constantin őrmester perét, aki a helybeli hármastávirászkónál szolgált. A vád szerint E. Constantin sértő szavakkal inzultálta felettesét, Rades főhadnagyot. Az őrmestert feljebbvalójának megsértésén kívül különböző visszaélésekkel is vádolják, melyet úgy követelt el, hogy kisebb-nagyobb vesztegetéseket fogadott el a keze alatt szolgáló altisztektől. A tárgyalásra 27 tanút idéztek be a hadbíró-ság, akik között néhány magasabbrangú katonatiszt is szerepelt. Az őrmester védelmét dr. Mircea Georgescu és dr. Ilarie Popescu vállalták. A tárgyaláson éles vita indult meg a védelem és az elnök között, amelynek során a két ügyvéd vissza akart lépni a védelem ellátásától, amelyet aztán az elnök rendelkezésére a hivatalból kiküldött katonavédő vett vona át. Utóbb mégis elsimultak a felmerült ellentétek és a két védő elfoglalta helyét a teremben. Tegnap délelőtt a tárgyalás végül eljutott a perbeszédkezek. A hadbírószék egy óras tanácskozás után a késő esti órákban hozott ítéletet, amely szerint büroónak találták Constantin őrmestert feljebbvalójának inzultálásáért és ezért hat hónapi fogságra, valamint 1000 lej per-költség fizetésére ítélik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

N. M., Gherla. A „Bucuresti hónapja” meg-
lesz. Kísérje figyelemmel a közeljövőben sorra
kerülő erre vonatkozó közleményeket.

LION FEUCHTWANGER

Oppenheim testvérek vászonkötés 158 lej
Zsidó háború 2 kötet fűzve 60, vk. 125 lej
Csunya hercegnő, fűzve 50, vk. 80 lej

LEPAGE-nál, Cluj

Kérjen jegyzéket. Postán utánvétellel.

IRÓK ÉS IRÁSOK

Bözödi György: Székely emberek, zsidó istenek

Fiatal kollégánk: Bözödi György háromszéki származás, ahol egykor virult a szombatosság. Közélfekvő volt tehát számára, hogy a különös szekta után kutasson, hogy megismerje multjukat és a még megmaradt hivatások betekintésénél a lelkiéletébe. A tehetséges és lelkiismeretes újságíró nyilatkozik meg a „jegyzetekben”, amiket a szombatosokról ír.

„A székely szombatosok — írja — vagy ahogy ma mondhatjuk, a székely zsidók története páratlan szépségeivel együtt alig ismeretes a magyar közönség előtt. Annyi é a köztudatban csupán, hogy a Székelyföld egy-néhány közösségében éltek különös emberek, akik református, unitárius vagy esetleg katolikus testvéreikkel ellentétben szombaton ünnepezték meg a világ teremtésének emlékét, de ekkor sem mentek templomba, hanem meghuzódtak otthon a falusi ház tiszta szobájának legbensőbb zugába és mindenkitől elzárkózva imádkoztak. Bibliájuk az ótestamentum volt, prófétájuk Mózes, Istenük pedig a zsidók bosszúálló ura. Szó szerint betartották az ószövetség parancsait, emellett pedig Jézusnak is hívei akartak maradni. A kétféle tanítást összeegyeztették úgy, ahogy tudták, összefogó erejük a szeretet volt, amely kiterjedt mindenne a világon, Istenre, fákra, emberekre”.

E bevezető néhány sorban nagyon találon vázolta fel Bözödi György a székely szombatosok lényegét. De csak azokat, akik nagyobb tömegekben éltek Bethlen Gábor idejében, vagy előtte vagy utána. Erdélyben később a gyűlölködésnek és üldözöttségnek olyan erős hullámai verték a szombatosokat, hogy Bözödi András és Pécsi Simon hívei ugyanolyan tömegekben, ahogy szombatosok lettek, vissza is tértek valamelyik református hitre. Kevesen maradtak meg, főleg Bódó-ujfaluban. Ezek vérségre és származásra ugyan székelyek, de hitvallásukban, szokásaikban teljesen zsidók. A szerző a szombatosok multjával való adalékaival és eleven, jó megfigyelés és okosan megírt riportjaival érdemessé tette nemcsak a témát, hanem annak feldolgozását is arra, hogy minél szélesebb körben olvassák. A füzet megszerzethető az Uj Kelet könyvostálya utján. (sz.)

Gyallay Pap Sándor: Fekete Kalászkok

Nyolcvan egynéhány versét prezentálja most a fiatal lírikus, Gyallay Pap Sándor, néhány oldalas bevezetővel, amely hangjában és hangulatában beindítja a költő természetnek új szakaszát. „A lármazó, pénzbeszédű, paraszt-élet — mondja — megcsömörlött szurtos, rothadó önmagától”. A versek telítve az új ember feltörekvésével, erejével és eredetiségével. Helyenként még őrződik rajtuk a régi pátosza és magasbátörése, de egyben látszik az egyéni kifejlés igyekezete és sikere.

Az erdélyi rögzhő való ragaszkodása az „Itt születtem s itt érjen utol a vég” című versében valóságos himnusszá emelkedik:

Sodorhat a vak sors nyers szele bárhová, csak Erdélyt rajongom égó hittel izig-vérig.

Mennyi erő, mennyi megadás, mennyi szépség ömlik az „Uram, fájást és kint kér a lelke” című versből. Ime egy strófa belőle:

Ha örömfészkekre bukkan két nagy, halálkarikás szemem, ha nyiló rózsaszár után nyul csontgyűrűs, kemény kezem: a teljesülés előtt durrván, alázva lök a szennyes porba — csak akkor elevenzöld a székely fenyő, ha ágait orkánló vihar gyüri a hóba.

Nemes tisztaság árad szerelmes poemáiból és erre reprezentatív írás az „Izenet egy érkező lányról” című verse. A kötet új hang a költészet berkeiben, írójának új megnyilatkozása. Fejlődésének vonalán tisztaságot, magasbátörést áru el a könyv. Nyeresége az irodalomnak és biztatója a fiatal íróknak. (sz.)

Orvosok, mérnökök, gyárák!

Minden magyar, német, román, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepage-nál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadóktól. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól Cluj, jelezve, mely szakma érdekli.

SZÍNHÁZ-FILM

Szombattól estéig: Itt a szerelem

A reggeltől estig tartó próbák mellett napról-napra jobban bontakozik ki az Itt a szerelem revü dzsessz operett minden szépsége, érdekessége, nagyszerű humora és szenzációs táncai. A szöveg egymagában is olyan humoros és mulatságos, hogy mint francia bohózat is tökéletesen megállná a helyét. A briliáns zenével együtt azonban a legképezetesebb táncos dzsesszoperett vált belőle, amelynek bemutatása a szezon egyik legnagyobb attrakciója lesz. A színpadok Thász Aladár rendező és dr Adorján András karnagy vezetése mellett különös ambícióval készülnek az Itt a szerelemre annál is inkább, mert a sok kitűnő szerep nagyszerű alkalmat ad nekik briliáns alakításokra.

Az érdeklődés meglepően élénk az előadások iránt, ami nyilvánvalóvá teszi, hogy az Itt a szerelem sorozatos előadásait lelkes és nagy közönség fogja végigmulatni és végigtaposni. Az operett a mult szezonban Budapesten hónapokon keresztül műsoron volt és a szezon egyik legnagyobb sikerét vívta. Sok meglepetés, remek új modern táncok és gyönyörű kiállítás járulnak még hozzá, hogy a közönség mindent megtaláljon az operettben, amit szem száj kíván. Az Itt a szerelemnek szombaton este lesz a bemutatkozó előadása, de vasárnap este, hétfőn este is műsoron van.

Szombat és vasárnap délután három ócsó helyi előadás lesz

Szombaton délután 3 órakor a Rágalom?! című nagyszerű drámának lesz az első ócsó helyi előadása, míg délután 6 órakor Ma éjjel szabad vagyok operett és

vasárnap délután 3 órakor a Nápolyi kaland van műsoron ugyancsak ócsó helyi előadással.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Péntek: Nincs előadás.
Szombat délután 3: RÁGALOM?! (Első ócsó helyi előadás.)
Szombat délután 6: MA ÉJJEL SZABAD VAGYOK. (Ócsó helyi előadás.)
Szombat 9: ITT A SZERELEM! (Nagy táncos operett-újítás. Premierbérlet 16. szám.)
Vasárnap d. u. 3: NÁPOLYI KALAND. (Első ócsó helyi előadás.)
Vasárnap d. u. 6: DENEVER. (Strauss János nagyoperettje 3-adszor.)
Vasárnap este 9: ITT A SZERELEM! (Táncos operett 2-adszor.)
Hétfő 8 1/2: ITT A SZERELEM! (3-adszor.)

A ROMÁN OPEEA MŰSORA:

Péntek, 1935 március 15: Nincs előadás.
Vasárnap 1935, március 17: Vig özvegy. (Matiné.)
Hétfő, 1935, március 18: Zsidónő. (Kroo Margareta szoprán felléptével.)

MUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:

Str. Vári 7. Telefon: 171.
Szombaton 6 és 9, vasárnap 3, 6 és 9 órakor dupla műsor: I. A szerelem dala. A legnagyobb sikert elért filmszínház. Főszerepekben: Gustav Fröhlich és Renata Müller. II. A tiltott dal. Csodás zenéjű operett. Főszerepekben: José Moica és Monna Maris.
Hétfőn, kedden 6 és 9 órakor: I. A szerelem dala. Gusztav Fröhlichel, Renata Müllerrel a főszerepekben. II. A tiltott dal. Fősz.: Don José Moica és Monna Maris.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, március 15.
Bucurest. 18: Zenekari hangverseny. 19: Hírek. 19.15: Zenei hatos. 19.45: Előadás. 20.05: Hanglemez. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 22: Csevegés. 23: Hírek három nyelven. 23.25: Hanglemez.
Budapest I. 9.30: Hírek. 10: Ev. istentisztelet. 11: Szentmise. 12: Ref. istentisztelet. 13.20:

Közlemények. 13.30: Az Opera zenekarának hangversenye. 15: Hanglemez. 16: Mezőgazdák. 16.35: Szalonzene. 17.35: Előadás. 18.20: Liszt Történelmi képek zongorán. 19.15: Előadás. 19.45: Közvet. a zenei főiskoláról. 20.30: Erkel Bánk Bán című operája. 23.25: Hírek, cigányzene. 0.25: Szalonzene. 1.05: Hírek.
Budapest II. 14: Cigányzene. 18.35: Allás-nélküli zenészek hangversenye. 19.55: Előadás. 20.30: Csellózene. 21.20: Sport. 21.40: Cigányzene. 22.45: Hírek.
Vársó. 12.15: Zongorazene. 19.10: Részletek Schiller: Az orleansi szűz c. művéből. 21.55: Hegedű hangverseny. 0.05: Táncezene. Bécs. 16.40: Fialatok órája. Grieg Amoll violincsellő és zongoraszonáták. 18.40: Schubert-dalok. 20.25: Andrea Chenier Giordano operája. 0.45: Táncdzsessz.

Szombat, március 16.
Bucuresti. 18: Katonazene. 19: Hírek. — 19.15: Katonazene. 20: Előadás. 20.20: Hanglemez. 20.45: Előadás. 21.05: Dzsessz. 22: Levelesláda. 22.15: Dzsessz. 23: Hírek három nyelven. 23.25: Vendéglői zene.
Budapest I. 7.45: Torna, hanglemez. — 11: Hírek. 11.20: Csevegés. 13: Déli harangszó. 13.05: Balalajkzene. 13.30: Hírek. 14.20: Közlemények. 14.30: A postások zenekara. — 15.40: A konyha órája. 17.10: Gyermekeknek. 17.45: Közlemények. 18: Hanglemez. 18.40: Csevegés. 19.10: Szalonzene. 19.55: Csevegés. 20.25: Magyar dalok két fuvolán. 21.40: Vasárnap Bécsben. 23.10: Hírek. 23.30: Dalhangverseny. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.
Budapest II. 18.25: Dzsessz. 21.15: Külföldi költők Magyarországról. 21.45: Hanglemez. Vársó. 18.10: Hanglemez. 19: Hangjáték. 20.35: Dalhangv. 21: Hegedűzene. 22: Könyvnyű zene.
Bécs. 15: Schubert-dalok. 17.30: Arkádij Ávárcsenko. 18: Uj operettek. 19.20: Népdalok. 21.40: Vasárnap Bécsben. Zenei képek. 23.20: Bécsi zene. 0.53: Cigányzene.

Megjelent Dr. Erzy Miklós: **SEBÉSZET A SZÉPIÉG SZOLGÁLATÁBAN**
Ára 99 lej LEPAGE-nál Cluj.
Kérje az orvosi könyvek ingyen jegyzékét.

Minden ember annyit ér, ahány nyelvet tud!

FRANCIA NYELVKÖNYV kulccsal és ige- ragozási táblával. Írták: Dr. Hegedűs és dr. Lutzkó. Ára köve 158 lej.
ANGOL NYELVTAN kulccsal együtt. Írta: Dr. Lutzkó H. Ára köve 158 lej.
NÉMET NYELVTAN. Írta: Altsai R. Kezdőknek kulccsal. Kezdőknek I. rész 230 lej. Haladóknak II. rész 230 lej.
OLASZ NYELVKÖNYV kulccsal. Írta: Dr. Honti R. Ára köve 158 lej.
Fenti könyvek a kiejtés megjelölésével, magántanulásra igen alkalmasak.

Schidloff dr.: „1000” szó! gyakorlott módszere világnyelvek magán- uton való tanulására. Szakférfiak véleménye szerint Schidloff dr. módszere a magántanu- lást teljesen új mederbe terelte. Kaptható: Német nyelvtan vászonkötésben 198 L. Francia nyelvtan vászonkötésben 198 L. Angol nyelvtan vászonkötésben 108 L. Olasz nyelvtan vászonkötésben 264 L. Spanyol nyelvtan vászonkötésben 264 L. LEPAGE könyvk. Cluj. Postán utánvéttel. Kérje a nyelvkönyvek teljes jegyzékét LEPAGE-tól Cluj.

A legfontosabb az egészség
Arra tanítanak e könyvek

Hogyan éljen a szívbeteg ember?
Írta: Dr. Bodon Károly c. m.-tanár 85.
A dohány és a dohányzás.
Írta: Dr. Hohenberg József főorvos 99.
Hogyan éljen a gyomor- és bélbeteg ember?
Írta: Dr. Lukács Pál főorvos 85.
Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak.
Írta: Dr. Földes Lajos főorvos 99.
Az érlelmeszedés megelőzése és gyógyítása.
Írta: Dr. Bucsányi Gyula főorvos 50.
Idegesség és ösztönélet.
Írta: Dr. Feldmann S. főorvos 89.
A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása.
Írta: Dr. Müller Vilmos főorvos 99.
A cukorbeteg kószója
Írta: Dr. Horvay Lajos főorvos 89.
A női betegségek megelőzése — védekezés.
Írta: Dr. Földes Lajos főorvos 112.
Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?
Írta: Dr. Káldor Miklós főorvos 99.
A nyers-diéta mint természetes gyógytényező.
Írta: Dr. Bucsányi Gyula e. ü. főtan. 99.
Hogyan éljen a vesebeteg ember?
Írta: Dr. Lukács Pál főorvos 86.
A prostata.
Írta: Dr. Goldner Viktor szakorvos 112.
A rákbetegség.
Írta: Dr. Verebely Tibor egy. tanár 27.

LEPAGE-nál, Cluj
Vidékre postán utánvéttel. Kérjen ingyen or- vosi jegyzéket.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyeztetésnél egy szó 2 lej. vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Adáskeresőknek 50 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg- levelet csak egy továbbítunk, ha pertöbbégy melléklete van.

Purimra rendeljen Adler cukrásznál! — Str. Londrei 19.

Házasságokat biztos eredményei közvetlen a székelykört összekötöttéssel rendelkező Mirea írda. Cluj. Calea Regale Ferdinand 116 szám.

Özvegyasszony értékes saját házzal, jól felszerelt és bevezetett textilüzlettel, külön 500-900 lej készpénzzel férjhezmenne olyan 45-50 év körüli független izr. üzletember- hez, aki üzletében segítségére volna. Ajánla- tokat „Három gyermekem van” jelígen to- vábbít a kiadóhivatal.

Fiatal, barna, nyulánk és szépnek elismert, önálló keresett, diplomás sógorinómet mint- egy 600.000 lej készpénz és ingatlan hozo- mányal férjhezadnám izr. gépészmérnökhöz, kit jól fizetett és biztos állásba helyeznék. Érdekeltek „Sógor” jelígre írjanak a ki- adóba.

Férjhezadnám fess, nyulánk és szépnek mondott leányomat 35-40 éves, művelt és jómógelelű izr. uriemberhez 500.000 hozo- mányal, esetleg jól jövedelmező vállalatom- ba feles társként benőtülhet. Leveleket „Fa- szalmabeli” jelígre a kiadóba.

Teasütemények, disztorták, szendvicsek, hidek büffé számára, valamint esküvőkre, ószejevőtelekre szóló megrendelések a leg- jutányosabb árban, a legjobb kivitelben Adler cukrásznál eszközölhetők. Str. Londrei 19 szám.

Négy vagy ötszobás modern komplett la- kást keresek május 1-re, esetleg november 1-re. Ajánlatok Leszámitoló Bankban adan- dók le.

Deutsch und rumänisch sprechende in- telligentes deutsches Fräulein, Jüdin wird zu 3 Kinder gesucht. Offerte auf Adresse Winkler Nándor Carei Mare einsegnen.

Certificatual rendelkezem, májusban all- jázok, keresek olyan utitársnót, aki fedez- né utiköltségetem. Leveleket „30000” jelí- gere a kiadóba.

Keresek két szobás, előszobás komfortos lakást a centrum közelében május 1-re. — Pontosan fizetek. Cim a kiadóban.

HI

Az ötvenéves

Nyáron lesz ötven- leür az első veszet- lényt szérumával be- tette a haláltól. 189- tyá, macska, farkas- borzalmasan kinos- első, aki a meghar- ojtással életben mar- volt, az elzászi Jose- szülei hozták Páris- gyógymódjáról a la- akkor kilenc éves f- a hatalmas Pasteur- nak. A nagy kutató- tott első páciensét. intézetét felállítottá- tott neki, laboránsna- Meister egészséges- lantéka körül még- ni a haj. Nagy- évtizeddel ezelőtti é- ósról:

— 1885 nyarán Se- pék volt s gyakran- dos falu Maisongou- esőn adták az élesz- konnal a két falu- vadáskutya harapó- szemem előtt van a- teljes vad eszevesze- zennegy vérvő sebet- tudtam hazavánszoro- a falusi borbély izz- sebeket. Szüleim ne- kor a kutyát sikerít- lánál megállítást- volt. A harapás hely- zonytalan módja a- tek tulnyomó többsé- iszonyu kínok közep- érthető szüleim nag- már akkoriban olvas- ról, hogy egy párisi- leni szérum előállítá- rakeltünk, hogy m- Pasteur. A nagy tu- lálni, mert a gyako- tartották s ha tudt- a címét. Aztán vég- Anyám Pasteur láb- egy kérte megmen- megnézte seibeim- vonult vissza ké- Grangier-val és Vuk- kezdetékk husznapos- Meister szeméim- Pasteurre emlékezik.

— Amikor először a- fecskendővel, ijedten- te az orvosi műsze- ugy biztatott: ne fél- fájni! Amikor már- tott volna, még vis- feledkezett meg ró- te gyerekkoromban- vett laboratóriumába- Josef Meister leg- tartozik a nagy tu- Pasteurtól kapott ró- — Közönlöm újév- jó gyermek, tartulj- örömet okozhass.

most már sok har- havonta átlag százn- nak a sora, akiknek- lassz. Mellékelve kü- kot, szeretettel kösz- január.

Az emberiség nag- hoz az első páciens- vonással járul hozzá- — Rav S. Z. Wel-

Weisz, a Mizrahi- döttje szombat délu- Saszeheva imaház- te 9 órakor a Mizra- alatti helyiségében- tében tart referátum- életéről.

Tizenegymillió- vádolják Dumitresc- tóból jelentik: A Di- órségnél elkövetett- millió 760.520 lej- Dumitrescu tábornó- millió 278.799 lejt- — Fordítások bé- kérvények, tudom- bediktálás, másolás- del Forditó Irodába- 24 szám.

UJ KELET Legújabb hírek

Kondilisz kijelentette, hogy a győztes görög kormány a horogkereszt politikáját akarja megvalósítani Görögországban

Metaxasz hadügyminiszter Csaldarisz el akarja távolítani a kormányból. A lakosság 70 százaléka rojalista Görögországban? A görög arisztokrácia Kent hercegét, Marina görög hercegnő férjét akarja trónra ültetni

Párizs, március 14. A görög forradalmárok leveretése után leplezetlenül kezdene kibontakozni a Csaldarisz-kormány fasiszta velleitása. A Csaldarisz-kormány fasiszta törekvései azt látszanak bizonyítani, hogy Venizelosz felkelése még sem volt indokolatlan s ténylegesen a demokratikus rezsim visszaállítására irányul.

Hogy a Csaldarisz-kormány győzelmét a fasiszta terror s a monarchista restauráció kiépítésére akarja felhasználni, annak egyik legfőbb bizonyossága a belgrádi lapoknak az a jelentése, mely szerint Kondilisz görög hadügyminiszter kijelentette, hogy a görög kormány olyan reformok megvalósítását vette tervbe,

amelyek belpolitikai vonatkozásban nem sokban különböznek attól a politikától, amelyet Németországban a horogkereszt képvisel.

Kondilisz kijelentését teljes mértékben alátámasztja az a kormányrendelet, mely tegnap jelent meg s amely az ellenzéki pártok további működését betiltja. A betiltás a legitimista pártot is érintik.

A párizsi Jour szerint görög politikai körökben súlyos ellentétek vannak a trón visszaállítása kérdésében is. A legitimisták egy része György volt király visszahívását óhajtja, az arisztokrácia ezzel szemben Kent hercegének, Marina görög hercegnő férjének uralkodását látna szívesen.

Az angol lapok értesülései szerint közelebről választások lesznek Görögországban. Miután a lakosság hetven százaléka rojalista, valószínű, hogy

az új választásokon a népakarat a monarchia visszaállítása mellett fog megnyilatkozni.

Ugy hírlik, hogy Metaxasz miniszter, akit Csaldarisz miniszterelnök a forradalom ki törésekor vett fel kormányába, energikusan követeli a monarchia visszaállítását. Miután azonban Csaldarisz miniszterelnök nem óhajtja a monarchia visszaállítását a nép többségének megnyilatkozása nélkül visszaállítani, valószínűnek tartják, hogy Metaxasz újra kiválik a kormányból.

A francia esti lapok távirata szerint a görög kormány egyelőre fenntartja az ostromállapotot. Közben tisztogatást fognak végezni a részben megbízhatatlannak mutatkozott köztisztviselői karban, feloszlatták a kormány-ellenes szervezeteket.

Athéni jelentés szerint a vasuti, tengeri és légi utvonalon a közlekedés már ismét menetrendszerűen bonyolódik le. A kikötők zárlatát feloldották.

Jól akar mulatni purimkor? úgy jöjjön el a

Nagy műsoros purimi estre

amely a Haggibbor klub és Palace összes helyiségeiben lesz a Keren Kajemeth Kfar Makabi javára megtartva.

Március 20-án este 10 órai kezdettel. Elsőrendű műsor, kitinő zene. műsor után tánc.

Szófiai jelentés szerint a határvidékről érkező hírek arról számolnak be, hogy tegnap új tüzérségi bombázás indult meg a határvidék görög részén.

Ennek az a magyarázata, hogy egyes felkelőzredek még nem adták meg magukat s ezek ellen folyik most a támadás.

Az angol lapokhoz érkezett jelentések szerint görög felkelők a török határvidéken bujdosnak, ahonnan át akarnak jutni török területre.

Római jelentés szerint Venizelosz Kasos szigetéről Rhodosba utazott, ahová ma meg is érkezett. Az olasz hatóságok Venizelosznak szabad mozgást biztosítottak, csupán azt kötötték ki, hogy a görög felkelés volt vezére idegenekkel csakis az olasz hatóságok jelenlétében tárgyalni.

Szofia, március 14. (Rador.) Kawenes tábornok környezete azt állítja, hogy a forradalmárok leveretése annak tulajdonítható, hogy a lázadás tulhamar tört ki és árulás is történt. Másikülönben a tábornok veserohamot is kapott.

Holnap, szombaton a ROYAL MOZGÓBAN Premier!

„A Sárga bestia”
ANA MAY WONG és GEORG RAFT

A film egyetlen kínai sztárjának felülmúlhatatlan remekműve. 1935-ben csak ez az egyetlen Ana May Wong-film jelenik meg.

Vasárnap d. e. pontosan 11 órakor nagy matiné kettős műsorral:
I. A szökevény. II. A csókprofesszor. Maurice Chevalier-al.

Nichifor Crainic Cuza új alelnöke nem hisz Vaidának

A cuzista liga másféle numerus clauzust akar

Bucuresti, március 13. Nichifor Crainic, a LANC új elnöke nyilatkozatot adott a Tempónak a numerus claususról.

Mi a véleménye Vaida mozgalmáról? — Pérderte az újságról.

— Vaida, — mondotta Crainic, — feleleveníti Goga tavaly tavasszal tanusított szép magatartását, de én nem nagyon hiszek Vaida akciójának állhatatosságában. Az ő terrorja ritmikusan váltakozik demokratikus bonomiájával, amely képes megbékélni bármilyen veszes adalattal a román-ság számára. Ami a numerus clausus mozgalmat illeti, amit ezélt 45 évvel indított el Cuza, az most általánosul bizonyítva igazát.

A LANC egyetért Vaida álláspontjával? — volt a következő kérdés.

— Crainic így válaszolt: Elvben igen, de Vaida álláspontja homályos, mint minden rögtönzés. Cuza álláspontja viszont világos és kategorikus. A liga különbséget tesz a keresztény és zsidó kisebbségek között. Előbbiket asszimilálhatónak tekinti a ro-

mán állam ideológiájához és elismrei aránylagos részvételüket, míg az utóbbiakat beolvaszthatatlannak tartja. A zsidók ugy faji vallásuk miatt, amely speciális mentalitást kreált számukra, mint nemzetközi megszervezettségük miatt, államot képeznek az államban, amelynek nemcsak a román állam ideológiájához és elismeri arány-nem arra is, hogy diktáljon a politikai életben. A Németország elleni világbojkott bizonyítja a nemzetközi zsidó állam létezését. Valójában a zsidók az okai anélkül, hogy akarnak a jelen európai antiszemita fellángolásnak. A zsidóknak nem szabad résztvenniük sem az államéletben, sem a falusi, sem a gazdasági életben.

A LANC azonban programját nem akarja vérontással megvalósítani. A liga keresztény, amelynek célja a zsidók törvényes uton való kirekesztése a konstruktív román építőmunkából. A Liga nem ígér tagságot a zsidó vállalatok igazgatóságában, hanem azt akarja, hogy tősgyökeres vállalatok létesüljenek a többiek helyébe.

Max Auschnittnak a Resitanal gyakorolt jogai korlátozására törvényjavaslatot nyújtottak be a kamarában

Újabb támadás a cukorgyárak ellen

Bucuresti, március 14. A kamara mai ülésén Condrus kvesztori minőségében válaszol azokra a vádakra, hogy az elnökség nem interveniált a rezortminisztereknél a kérdésekre és interpellációkra adandó válaszok ügyében. Megállapítja, hogy az 1933-34-es parlamenti ülészekben 824 kérdést tettek fel és 261 választ kaptak rá. Az 1934-35-ös ülészek alatt 623 kérdést és interpellációt nyújtottak be és erre 228 esetben kaptak választ. Eszerint tehát a folyó ülészekben a válaszok aránya jobb volt.

Brailiceanu cuzista kijelenti, hogy azért a kormánynak mégis felelnie kell a kérdésekre.

Costinescu törvényjavaslatot nyújt be a kártya- és hazárdjátékokról szóló törvény módosításáról.

Bănescu többségi törvényjavaslatot terjeszt elő a Resita alapszabályainak 5. pontja módosítására. Bănescu kéri a sürgősség kimondását, amit a kamara megszavaz. A törvényjavaslat benyújtása nagy feltűnést keltett politikai és gazdasági körökben, mert ez a törvényjavaslat Max Auschnittnak a Resitanal való jogait akarja szűkíteni.

Marcel képviselő törvényjavaslatot nyújt be, mely módosítaná a közgazdasági törvény-

nek azt a megállapítását, hogy Soroca kiscseh. ségi megye.

Topdu Groszországgal történő olyan egyezmény megkötését kéri, mely szerint a határszéli román családok engedélyt kapnának, hogy az orosz határon túl élő rokonokat élelemmel és ruházattal támogassák.

Adam Ionescu a cukorkartellnek a cukorkartellnek a cukoripatermelőkkel szemben elkövetett visszaéléseiből beszéli és kéri, hogy hozzák nyilvánosságra a cukorgyárak igazgatósági taglistáját.

Radi Lascu kéri az ostromállapot és ceazura felfüggesztését Ilfov megyében, a most induló részleges választások idejére.

Népszavazást rendel el a német kormány a fegyverkezés kérdésében

Párizs, március 14. A délutáni lapok berlini jólinformált körökből származó jelentést közölnek, mely szerint a birodalmi kormány az év folyamán újabb népszavazást fog elrendelni a fegyverkezés kérdésében. A birodalmi kormány ezzel a népszavazással azt is dokumentálni kívánja, hogy a német nép túlyom többsége kitart a birodalmi kormány politikai elgondolásai mellett.

Felmentette a tábla a sintereagi szeszgyár tulajdonosait

Cluj, március 14. Négy év előtt a fekete szesz perek divatjának idején, amikor a cluji ügyészség irattárában egyre-másra gyűltek a különböző szeszgyárak elleni feljelentések, akkor indult eljárás a sántereagi szeszgyár ellen is. A feljelentést egy Muresan nevű dési kovácsmester tette meg 1931-ben, amelynek alapján eljárás indult a gyár tulajdonosai, Weisz Lipót, Rotschild Béla, Friedmann Ferenc ellen és ugyan-csak vad alá került Zápártean Constantin szemlézés is. A pénzügyminisztérium a bünyügyi eljáráson kívül 48 millió bírságot vetett ki a gyárra. A polgári és bünyügyi per egyszerre indult el a dési törvényszékben. Hosszas elhalasztások után a dési törvényszék a per bünyügyi részében felmentő ítéletet hozott, míg a polgári részben helybenhagyták a pénzügyminisztérium 48 millió lejes bírságát. A cluji tábla néhány héttel ezelőtt tüzte ki tárgyalásra az egyeztetett pert, de a tárgyalás megkezdése előtt a tábla ketté választotta a per bünyügyi és polgári részét és a polgári részt visszaküldte újratárgyalás végett a dési törvényszékhez. A per bünyügyi részében egy héttel ezelőtt tartott tárgyalást a tábla második szekciója, míg tegnap hirdették ki az ítéletet, mely szerint helybenhagyták az első fórum felmentő ítéletét. Az ügyész tudomásul vette az ítéletet és így az jogerős.

A spanyol király harmadik fia eljegyezte Bourbon Károly leányát. Párisból jelentik: A spanyol exkirályi pár harmadik fia, Juan infáns eljegyezte herceg Bourbas Károly leányát, Maria-Mercedest. Az eljegyzést április elején fogják nyilvánosságra hozni, amikor Alfonz is Párisban lesz. A királyi pár két nagyobb fia, mint ismeretes, nem egyenrangú házasságot kötöttek s így Juan infáns a netán visszaállítandó spanyol monarchia várományosa.

Megszavazták a belga kormány javaslatát a rendkívüli teljes felhatalmazásra vonatkozólag. Brüsszelből jelentik: A kormány részére meghosszabbított rendkívüli teljes felhatalmazást 90-én szavazták meg. A javaslat ellen foglaltak állást 83-an s tartózkodtak a szavazásban való részvételtől 13-an.

GBNZURAT

Taxa postala
plátta in nr. 3.
No. 224713/629.

10. Telefon: 9-77.
Havonta 110, negy
évre 600, egészévre
1200. Havonta 2
telévre 12, egészévre
240. Detélek díjazás
KELET az erdélyi
közég egyetlen po
Chkkelnek utánnym
rá megjelölésével

A n
vil
Mironesc
Ultim

Mihalache :

Bucuresti, márci
A nemzeti parasz
gos tragédiák közé
tás. A vaidista fra
tény és így elérke
hogy a párhívek
val mennek-e, vag
nak. Vaida számár
politikai egzisten
nyiben nem sikerül
verbuválnia és meg
hiveire szoritkozna
curesti barátjára,
nök már eleve mé
dulna a küzdelemb
ből a szempontból
lehet elégedve. Az
mal hozták számá
ha Bucovinában és
talált visszhangr
hogy a regátban és
rosban tekintélyes
géje a nemzeti par

Négy
volt
Vaidá

A legelső napon
jelentette ki, hogy
Vaida Sándorral. El
van: D. R. Ioanites
Perieteanu és Edu
erdélyi: Vlad Aurél
Hatiegan, Misu Ser
Moldovan, Sever D
vezető gárda többse
niszterek, illetoleg
Ghita Crisan, dr. V
Pop és Victor Mold
distak közé számító
Potarca volt igazs
nescu volt minisz
volt külügyi alminis
dön nyilvánvalóvá v
lül konfliktus nem i
és midőn tudomást
Mihalache kitart de
mellett, amely ellent
és gazdasági koncepc
zeti parasztpártból
ráti szálak fűztek V
leben biztosítja Va
együttal tudomására
lomatikus, a sorol
ciójával nem ért egy
zött a következőket

„Szeretet és tiszt
egyszerű polgár eng
szimpátiának adja
jezést. Ön évtizedek
felszabadításáért és
harcba kezdett egy
az Ön hite szerint
magnagyobbodott R
lenül attól, hogy val
az Ön őszinte hitét,
nyien illő tisztelet
személyét. Meglepeté
magát előrehaladott
cia megtiltja Önnek
dolgozzon, mint ah
Fogadja baráti üdv

A másik regáti v
fencu volt alminisz
kesztője, levelet int
amelyben főleg a p